

بسمه تعالی
دانشگاه شهید بهشتی
دانشکده علوم ریاضی
گروه ریاضی

رساله دکتری ریاضی

عنوان:

ℓ-مدولها، فضاهاى ریس، و صورت بدون نقطه دوگان کاکوتانی

نگارنده:

ابوالقاسم کریمی فیض آبادی

استاد راهنما:

دکتر محمد مهدی ابراهیمی

استاد مشاور:

دکتر مرگان محمودی

آبان ۱۳۸۳

به مناسبت دویستمین سال درگذشت فیلسوف و اندیشمند بزرگ تاریخ

ایمانوئل کانت

این رساله را به او تقدیم می‌کنم.
همچنین، به همسر مهربانم

فرزانه

و خواهر دلسوزم

زهرة

تقدیم می‌کنم.

تقدیر و تشکر

ابتدا از زحمات ارزنده استاد راهنمای خود، جناب آقای دکتر محمد مهدی ابراهیمی، بابت راهکارهای خلاق ایشان در پیشبرد کارهای پژوهشی، کمک‌ها، پیشنهادهای ارزنده، بحثها، گذاشتن وقت بسیار زیاد در رابطه با کارهای پژوهشی و این رساله و در نهایت لطف و محبت‌های ایشان خالصانه تشکر می‌کنم.

از سرکار خانم دکتر محمودی استاد مشاور خود بسیار متشکرم، که ایشان همواره برای پاسخگویی به پرسشها و نیازها آماده بودند.

همچنین، دوست دارم از پروفیسور ب. بناشفسکی برای پیشنهادهای و محبت‌هایشان در پاسخ دقیق به پرسشها تشکر نمایم. و همین‌طور از پروفیسور ج. مارتینز و ر. بال برای نظرات و ارسال مقالاتشان تشکر نمایم.

مراتب تشکر و احترام را به همگی استادان گروه ریاضی دانشگاه شهید بهشتی تقدیم می‌دارم.

همچنین از استادان عزیز، آقای دکتر بهمن هنری و آقای دکتر امید علی کرمزاده، و آقای دکتر سیامک یاسمی که پایان‌نامه اینجانب را مطالعه فرمودند و در جلسه دفاع به عنوان داور حاضر شدند تشکر می‌نمایم.

از همسر، فرزانه، بابت کمک‌ها و محبت‌های صمیمانه تشکر می‌کنم.
در نهایت، از دوستم، دکتر حمیدرضا آزادی برای راهکارهای ارزنده ایشان برای افزایش اعتماد به نفس در کارها تشکر می‌کنم.

چکیده

در اثبات بسیاری از نتایج و قضیه‌های کلاسیک مهم توپولوژی و آنالیز از اصل انتخاب استفاده شده است. با استفاده از توپولوژی بدون نقطه می‌توان برای بعضی از این قضیه‌ها صورتی را بیان کرد که اثبات آنها خالی از اصل انتخاب است. در این رساله هدف ما بیان و اثبات صورت بدون نقطه برای قضیهٔ کاکوتانی است. برای انجام این کار از صورت بدون نقطهٔ طیف‌های کلاسیک آن استفاده می‌کنیم. سه طیف معروف عبارتند از برومفیل، کیمل، و طیف ماکسیمال. صورت بدون نقطهٔ این طیفها برای f —حلقه‌ها را بناشفسکی مطالعه کرده است، و دو طیف اخیر برای ℓ —مدولها و فضاهاى ریس در این رساله مطالعه می‌شود. در نهایت، در آخرین فصل، صورت بدون نقطهٔ نمایش توابع ریس حقیقی را مطالعه می‌کنیم.

فهرست

۱	پیشگفتار
۴	فصل ۱ پیش در آمد
۴	۱.۱ رسته
۱۰	۲.۱ جبر جامع
۱۵	۳.۱ ساختارهای جبری مرتب
۱۸	۴.۱ توپولوژی بدون نقطه
۲۱	فصل ۲ l -مدولها و فضاهای ریس
۲۱	۱.۲ l -مدولها، f -مدولها، و فضاهای ریس
۲۳	۲.۲ l -مدول کسرها
۴۰	۳.۲ ساختارهای توپولوژیکی روی l -مدولها و فضاهای ریس
۴۳	فصل ۳ طیفهای بدون نقطه
۴۳	۱.۳ صورت بدون نقطه طیف کیمل
۵۰	۲.۳ صورت بدون نقطه طیف ماکسیمال
۶۰	۳.۳ طیف l -ایدآلهای بسته

۶۵	فصل ۴ دوگان کاکوتانی بدون نقطه
۶۵	۱.۳ فانکتورهای طیفها
۶۶	۲.۳ فانکتور توابع حقیقی پیوسته
۹۸	۳.۳ الحاق بین فانکتورها
۷۳	۴.۳ صورت بدون نقطه قضیه استون – وپراشتراس
۷۶	۵.۳ صورت بدون نقطه قضیه کاکوتانی
۸۱	فصل ۵ نمایش نگاشت ریس در توپولوژی بدون نقطه
۸۲	۱.۳ صورت بدون نقطه $\hat{x}$
۸۳	۲.۳ نمایش نگاشت ریس روی $C(M)$ در توپولوژی بدون نقطه
۹۱	مراجع

پیشگفتار

دو قضیه در آنالیز وجود دارد که دو گروه از ساختارهای جبری مرتب را نمایش می‌دهند، که عبارتند از C^* -جبر (برای تعریف [۱۶] را ببینید) و M -فضا (تعریف ۱۰.۳.۱ را ببینید) که به ترتیب توسط استون [۲۰، ۲۱] و کاکوتانی [۱۹] اثبات شد. قضیه استون-گلفند بیان می‌کند که هر C^* -جبر با $C(X)$ یکرخت است که X فضای فشرده و هاسدورف است [۱۶]. ب. بناشفسکی در [۲، ۶] صورت بدون نقطه استون-گلفند را ساخته است. وی از f -حلقه‌های کامل ارشمیدسی قوی کراندار، متناظر با C^* -جبرها استفاده کرده است، و اثبات کرده است که با هم معادل هستند ([۶] را ببینید). صورت بدون نقطه قضیه استون-گلفند بیان می‌کند که هر f -حلقه کامل ارشمیدسی قوی کراندار با $C(L)$ یکرخت است که L فریم فشرده و کاملاً منظم است. به علاوه، اگر A یک f -حلقه کامل ارشمیدسی قوی کراندار باشد آنگاه A با $C(MA)$ یکرخت است که در آن MA فریم همه ℓ -ایدآلهای بسته A است (به [۲، ۶] رجوع کنید). این نوع نگرش به قضیه استون-گلفند توسط ب. بناشفسکی به ما در به دست آوردن صورت بدون نقطه قضیه کاکوتانی در این رساله کمک نمود. هدف نهایی ما در این رساله به دست آوردن صورت بدون نقطه قضیه کاکوتانی است. ابزار ما نمادهای و تکنیکهای توپولوژی بدون نقطه و اشیائی که استفاده کرده‌ایم فریمهای ℓ -ایدآل و ℓ -ایدآلهای بسته هستند.

ما این مفاهیم را به طور کامل در فصل ۳ مطالعه می‌کنیم، و قضیه نهایی را در فصل ۴ اثبات می‌کنیم. برای این کار، فضاها و ریس کامل ارشمیدسی کراندار را با

M —فضاها متناظر می‌کنیم و اثبات می‌کنیم که با هم معادل هستند (گزارهٔ ۹.۴.۴). همچنین، صورت بدون نقطهٔ قضیهٔ استون—وایرشراس را برای فضاهاى ریس ارائه می‌دهیم (قضیهٔ ۷.۴.۴)، (برای صورت کلاسیک قضیه به [۱۸] مراجعه کنید).

در فصل ۱، آنچه را که برای مطالعهٔ این رساله لازم است فراهم می‌کنیم.

در فصل ۲، l —مدولها را در سه بخش مطالعه می‌کنیم. در بخش نخست f —مدولها، l —مدولهای قوی، و سوپر f —مدولها را تعریف می‌کنیم، و رابطهٔ بین آنها را مطالعه می‌کنیم. ملاحظه می‌کنیم که همگی کلاسهای معادله‌ای هستند. در بخش دوم l —مدولهای کسرها را مورد مطالعه قرار می‌دهیم. اثبات می‌کنیم که مدول کسرها معادله‌های (f) را از مدول پایه به ارث می‌برد ولی معادله‌های (l) را لزوماً به ارث نمی‌برد، نمونهٔ رد کننده آن در تبصرهٔ ۴.۲.۲ ساخته شده است. در بخش سوم ساختارهای توپولوژیکی برای l —مدولها و فضای ریس ارائه و مطالعه می‌شوند، که عبارتند از توپولوژی یکنواخت برای l —مدولها و توپولوژی حد دنباله‌ای برای فضاهاى ریس.

در فصل ۳، به مطالعهٔ صورت بدون نقطهٔ طیفهای l —مدولها می‌پردازیم، که عبارتند از صورت بدون نقطهٔ طیف کیمل، صورت بدون نقطهٔ طیف ماکسیمال، و طیفهای l —ایدآلهای بسته. در نخستین بخش نشان می‌دهیم که فشردگی $\mathcal{L}(M)$ معادل است با کراندارى l —مدول M ، و برای هر f —مدول M ، $\mathcal{L}(M)$ به طور کوهرنیت نرمال است. همچنین، اثبات می‌کنیم که برای اغلب مجموعه‌های ضربی S ، $\mathcal{L}(M)$ با $\mathcal{L}(S^{-1}M)$ یکرخت است. از این مطلب برای اثبات کاملاً منظم بودن طیف ماکسیمال $S\mathcal{L}(M)$ در بخش دوم استفاده می‌شود. متناظر با دو توپولوژی ارائه داده شده دو طیف l —ایدآلهای بسته داریم که در بخش سوم این فصل مطالعه می‌شوند.

هدف نهایی که گفته شد در فصل ۴ بررسی می‌شود. این هدف نهایی صورت بدون نقطهٔ دوگان کاکوتانی است که در بخش آخر این فصل مطالعه می‌شود. در بخش نخست فانکتور بودن طیفهایی که در فصل قبلی مطالعه شدند نشان داده می‌شود. در

بخش بعد از آن فانکتور بودن فضای ریس توابع حقیقی پیوسته مطالعه می‌شوند، و الحاق بین این دو فانکتور آمیقی است که در بخش سوم بیان و اثبات می‌شود (قضیه ۱.۳.۴). در بخش ۴ تعمیم صورت بدون نقطه قضیه استون-وایرشراس را ساخته و اثبات می‌کنیم (قضیه ۷.۴.۴) که مستقیماً برای اثبات دوگان کاکوتانی به کار گرفته می‌شود.

در فصل ۵، صورت بدون نقطه یک قضیه نمایش در آنالیز را می‌سازیم. این قضیه یک نمایش کلاسیک برای توابع ریس حقیقی روی $C(X)$ است، که برای هر نگاشت ریس حقیقی $\phi: C(X) \rightarrow \mathbb{R}$ که $\phi(1) = 1$ ، یک نقطه چون $x \in X$ نسبت می‌دهد که $\phi = \hat{x}$ ، که در آن ضابطه $\hat{x}$ عبارت است از $\hat{x}(\alpha) = \alpha(x)$ برای هر $\alpha \in C(X)$ ([۱۶] ص. ۱۶۳ را ببینید). در اثبات کلاسیک بدون مشخص کردن نقطه x از اصل انتخاب استفاده می‌شود.

در این رساله بجای فضای فشرده و هاسدورف از فریم فشرده و کاملاً منظم M و بجای $\hat{x}$ از $\tilde{p}$ که در آن $p \in M$ یک عضو اول است، استفاده می‌شود. $\tilde{p}$ با استفاده از برشهای ددکیند در ساختن عدد حقیقی $\tilde{p}(\alpha)$ تعریف می‌شود. سپس اثبات می‌شود که هر نگاشت ریس $\phi: C(M) \rightarrow \mathbb{R}$ به صورت $\phi(1)\tilde{p}$ است، که در آن $p = \vee \text{coz}(\ker \phi)$ (لم ۲.۲.۵). در ادامه یک تناظر یک به یک بین نگاشتهای ریس، اعضای اول، و ℓ -ایدآلهای اولی که در $\text{Fix}(\eta)$ هستند ایجاد می‌کنیم (قضیه ۴.۲.۵). اگر هم M کاملاً منظم نباشد، می‌توانیم یک فریم کاملاً منظم چون K_M پیدا کنیم که $C(M) \simeq C(K_M)$ و همین طور یک تناظر یک به یک بین نگاشتهای ریس و اعضای اول ΣK_M داریم (قضیه ۵.۲.۵). سپس رابطه بین $\tilde{p}$ و $\tilde{q}$ در گزاره ۶.۲.۵ مطالعه می‌شود، و می‌بینیم که $\tilde{p}$ و $\tilde{q}$ در چه صورت برابر هستند.

در نهایت، رابطه بین اعضای اول و اعضای همصفر بررسی می‌شود. این آمیق که هیچ عضو همصفر غیریکه بزرگتر از عضو اول وجود ندارد، یک نتیجه این رابطه است (نتیجه ۷.۲.۵).

فصل ۱

پیش در آمد

در این فصل، به مطالبی که در این رساله احتیاج داریم می پردازیم.

۱.۱ رسته

برای مطالعه بیشتر در مورد رسته‌ها به [۱، ۱۷] رجوع نمایید.

۱.۱.۱ تعریف یک رسته کلاسی چون $\mathcal{C}$ از اشیایی چون $A, B, C, \dots$ ، همراه با ویژگی‌های زیر است:

(i) به هر زوج (A, B) از اشیاء، مجموعه‌ای چون $hom_{\mathcal{C}}(A, B)$ نسبت داده می‌شود. هر $f \in hom_{\mathcal{C}}(A, B)$ را با $f : A \rightarrow B$ نشان می‌دهیم و مورفیزم از A به B می‌گوییم.

(ii) برای هر سه شیء (A, B, C) یک تابع ترکیب چون

$$\begin{aligned} hom_{\mathcal{C}}(B, C) \times hom_{\mathcal{C}}(A, B) &\rightarrow hom_{\mathcal{C}}(A, C) \\ (g, f) &\rightsquigarrow g \circ f \end{aligned}$$

وجود دارد، به طوری که برای هر $f : A \rightarrow B$ و $g : B \rightarrow C$ و $h : C \rightarrow D$ داریم

$$h \circ (g \circ f) = (h \circ g) \circ f$$

(iii) برای هر A در C ، مورفیزیسمی چون $id_A : A \rightarrow A$ وجود دارد به طوری که برای هر $f : A \rightarrow B$ و $g : B \rightarrow A$ ، $f \circ id_A = f$ و $id_A \circ g = g$.

۲.۱.۱ تعریف فرض کنیم C یک رسته باشد. مورفیزیسم $f : A \rightarrow B$ را یکریختی گوئیم هر گاه $g : B \rightarrow A$ موجود باشد به طوری که $g \circ f = id_A$ و $f \circ g = id_B$.

۳.۱.۱ مثال

(۱) رسته مجموعه‌ها را که تشکیل شده از تمام مجموعه‌ها و توابع بین آنها با Set نمایش می‌دهیم.

(۲) رسته فضاهای توپولوژی را که تشکیل شده از تمام فضاهای توپولوژی و توابع پیوسته بین آنها با Top نمایش می‌دهیم.

۴.۱.۱ تعریف فرض کنیم $\{A_i | i \in I\}$ خانواده‌ای از اشیاء در C باشد، خانواده $\{\pi_i : P \rightarrow A_i\}_{i \in I}$ را یک ضرب (همضرب) برای $\{A_i | i \in I\}$ می‌گوئیم هر گاه:

برای هر شیء A و هر خانواده $\{f_i : A \rightarrow A_i\}_{i \in I}$ یک مورفیزیسم منحصر به فرد چون $\bar{f} : A \rightarrow P$ ($\bar{g} : C \rightarrow A$) موجود باشد به طوری که برای هر $i \in I$ ، $\pi_i \circ \bar{f} = f_i$ ، $\bar{g} \circ l_i = g_i$.

۵.۱.۱ مثال در رسته Set، ضرب و همضرب هر خانواده چون $\{A_i | i \in I\}$ از مجموعه‌ها موجود است.

در واقع، $P = \prod_{i \in I} A_i$ (حاصلضرب دکارتی) همراه با توابع تصویری $\{\pi_i : P \rightarrow A_i\}$ ضرب در Set است؛ و $C = \bigcup A_i$ (اجتماع مجزا) همراه با توابع شمولی $l_i : A_i \rightarrow C$ همضرب در Set است.

۶.۱.۱ تعریف فرض کنیم A و B دورسته باشند. یک تابعگون از A به B که آن را با نماد $F : A \rightarrow B$ نشان می‌دهیم عبارتست از یک قانون که اشیاء A را به اشیاء B و مورفیس‌های A را به مورفیس‌های B می‌برد به طوری که:

$$F(id_A) = id_{FA} \quad (۱)$$

(۲) برای هر دو مورفیس f و g در A که $g \circ f$ معنی داشته باشد $F(g \circ f) = (Fg) \circ (Ff)$.

اگر به جای ویژگی (۲) داشته باشیم $F(g \circ f) = (Ff) \circ (Fg)$ آنگاه می‌گوییم F یک تابعگون پادورد است.

۷.۱.۱ تعریف

(۱) فرض کنیم C یک رسته و I نیز یک رسته کوچک (اشیاء و مورفیس‌های آن مجموعه هستند) باشد. منظور از یک دیاگرام با اندیس I ، عبارت است از یک تابعگون چون $D : I \rightarrow C$. در این صورت دیاگرام را با نماد $\{d_{ij}^t\}_t$ نیز نشان می‌دهیم که $d_{ij}^t : D_i \rightarrow D_j$ نگاره مورفیس j از i است.

(۲) فرض کنیم D یک دیاگرام در C باشد. منظور از یک پایانه خروجی D یک خانواده از مورفیس‌ها چون $\{A \xrightarrow{t_i} D_i\}_{i \in I}$ است به طوری که برای هر $t_{ij} : i \rightarrow j$ داشته باشیم:

$$\begin{array}{ccccc}
 A & \xrightarrow{f_i} & D_i & & i \\
 f_j \searrow & & \swarrow d_{ij}^t & & \swarrow t_{ij} \\
 & & D_j & & j
 \end{array}$$

جابجا شود یعنی: $d_{ij}^t \circ f_i = f_j$.

(۳) منظور از «حد» یک دیاگرام چون D که با $\varinjlim D$ نشان داده می‌شود عبارتست از پایانه خروجی چون $\{P \xrightarrow{\pi_i} D_i\}_{i \in I}$ ، با خاصیت جهانی زیر:

برای هر پایانه خروجی دیگر چون $\{A \xrightarrow{f_i} D_i\}_{i \in I}$ ، یک مورفیزم یکتا چون $\bar{f}: A \rightarrow P$ موجود باشد به طوری که برای هر $i \in I$ $\pi_i \circ \bar{f} = f_i$.

(۴) به همین ترتیب «همحد» نیز به عنوان دوگان حد تعریف می‌شود و با نماد $\varinjlim co$ نمایش می‌دهیم.

۸.۱.۱ تعریف

(۱) فرض کنیم A و B دورسته و $F, G: A \rightarrow B$ ، تابعگون باشند. منظور از یک تبدیل طبیعی از تابعگون F به تابعگون G ، دنباله‌ای چون $\eta = \{\eta_A\}_{A \in \mathcal{A}}$ از مورفیزم‌های B است به طوری که برای هر A ، $\eta_A: FA \rightarrow GA$ و برای هر مورفیزم $f: A \rightarrow B$ در رسته $\mathcal{A}$ ، نمودار زیر جابجا شود:

$$\begin{array}{ccc}
 FA & \xrightarrow{\eta_A} & GA \\
 Ff \downarrow & & \downarrow Gf \\
 FB & \xrightarrow{\eta_B} & GB
 \end{array}$$

η را یک یکرختی طبیعی گوئیم هر گاه η_A برای هر A ، یکرختی باشد. در این صورت می‌گوئیم F و G یکرختند و می‌نویسیم $F \approx G$.

(۲) فرض کنیم $F: A \rightarrow B$ تابعگون باشد. می‌گوئیم F یکرختی است هر گاه تابعگونی چون $G: B \rightarrow A$ موجود باشد به طوری که $F \circ G = id_B$ و $G \circ F = id_A$.

(۳) فرض کنیم $F : A \rightarrow B$ تابعگون باشد. می‌گوییم F ، هم‌ارزی بین دو رسته است هر گاه $G : B \rightarrow A$ وجود داشته باشد به طوری که

$$F \circ G \approx id_B \quad , \quad G \circ F \approx id_A$$

۹.۱.۱ تعریف

(۱) فرض کنیم $F : A \rightarrow B$ و $G : B \rightarrow A$ دو تابعگون باشند، می‌گوییم G الحاقی چپ F است و می‌نویسیم $G \dashv F$ ، هر گاه برای هر $A \in \mathcal{A}$ و $B \in \mathcal{B}$ ، یک تابع دوسویی چون

$$\theta_{A,B} : hom_{\mathcal{A}}(GB, A) \xrightarrow{\sim} hom_{\mathcal{B}}(B, FA)$$

موجود باشد به طوری که برای هر $A \xrightarrow{f} A'$ و $B' \xrightarrow{g} B$ ، به ترتیب در $\mathcal{A}$ و $\mathcal{B}$ ، نمودار زیر جابجا شود:

$$\begin{array}{ccccccc} GB & \xrightarrow{\alpha} & A & & hom_{\mathcal{A}}(GB, A) & \xrightarrow{\theta_{A,B}} & hom_{\mathcal{B}}(B, FA) & & B & \xrightarrow{\beta} & FA \\ \downarrow & & \downarrow & & \downarrow & & \downarrow & & \downarrow & & \downarrow \\ GB' & \xrightarrow{f \circ \alpha \circ Gg} & A' & & hom_{\mathcal{A}}(GB', A') & \xrightarrow{\theta_{A',B'}} & hom_{\mathcal{B}}(B', FA') & & B' & \xrightarrow{Ff \circ \beta \circ g} & FA' \end{array}$$

$$.Ff \circ \theta_{A,B}(\alpha) \circ g = \theta_{A',B'}(f \circ \alpha \circ Gg) \text{ یعنی}$$

۱۰.۱.۱ تعریف

(۱) فرض کنیم A یک رسته باشد. B را یک زیررسته A می‌گوییم هر گاه اشیاء و مورفیس‌های B همگی در A باشند و عمل ترکیب آن نیز تحدید عمل ترکیب A باشد و همانی‌های آن نیز با همانی A یکی باشد.

(۲) زیرسته B از A را انعکاسی گوئیم هرگاه تابعگون شمول $i: B \rightarrow A$ الحاق چپی چون $R: A \rightarrow B$ داشته باشد. در این صورت به R ، فانکتور انعکاس گر B در A می گوئیم.

۱۱.۱.۱ قضیه فرض کنیم B یک زیرسته A باشد. در این صورت، احکام زیر معادلند:

(i) B زیرسته انعکاسی A است و دارای انعکاس گر R است.

(ii) برای هر شیء A در A ، شیئی چون $R(A)$ و مورفیسمی چون $r_A: A \rightarrow R(A)$ در B وجود دارد به طوری که برای هر مورفیسسم چون $f: A \rightarrow B$ در B ، یک مورفیسسم منحصر به فرد چون $\bar{f}$ از $R(A)$ به B موجود باشد به طوری که دیاگرام زیر جابجا می شود:

$$\begin{array}{ccc} A & \xrightarrow{r_A} & R(A) \\ f \searrow & & \swarrow \bar{f} \\ & B & \end{array}$$

۱۲.۱.۱ قضیه

(۱) الحاقی چپ «همحد را حفظ می کند» یعنی همحد یک دیاگرام را به همحد نگاره آن دیاگرام می برد و الحاقی راست «حد را حفظ می کند».

(۲) تابعگون انعکاس گر، «همحد را حفظ می کند».

(۳) تابعگون انعکاس گر، همضرب را حفظ می کند (همضرب نوع خاصی از همحد است).

۲.۱ جبر جامع

برای جزئیات بیشتر این بخش به [۱۲] رجوع کنید.

۱.۲.۱ تعریف

(۱) فرض کنیم A یک مجموعه باشد. هر تابع به صورت $A^n \xrightarrow{f} A$ را یک عمل n تایی روی A گوئیم، که در آن $n \geq 0$ و A^0 مجموعه تک عضوی است.

(۲) یک «زبان جبرها» مجموعه‌ای چون τ همراه با دنباله‌ای از مجموعه‌های $\mathbb{N} \cup \{0\}$ چون $\{n_\lambda | \lambda \in \tau\}$ است. هر گاه $\lambda \in \tau$ و $n_\lambda = n$ ، گفته می‌شود که λ یک علامت n -تایی است و یا می‌نویسیم $\lambda \in \tau_n$.

(۳) یک جبر (جامع) از نوع τ عبارتست از دستگاهی چون $(A, (\lambda_A)_{\lambda \in \tau})$ ، که در آن A مجموعه است و برای هر $\lambda \in \tau$ ، λ_A یک عمل n_λ تایی روی A است.

۲.۲.۱ مثال

(۱) یک گروه، جبری چون $\langle G, ()^{-1}, 1 \rangle$ است، که در آن $\tau = \{., ()^{-1}, 1\}$ و دنباله‌ی متناظر با آن عبارتست از $(2, 1, 0)$. به علاوه، در معادلات زیر صدق می‌کند.

$$(x.y).z = x.(y.z) : G_1$$

$$x.1 = 1.x = x : G_2$$

$$xx^{-1} = x^{-1}.x = 1 : G_3$$

(۲) یک مشبکه، جبری چون $\langle L, \vee, \wedge \rangle$ است، که در آن $\tau = \{\vee, \wedge\}$ و دنباله‌ی متناظر با آن عبارتست از $(2, 2)$ ، این جبر در معادلات L_1 تا L_4 تعریف ۱.۳.۰

صدق می کند.

۳.۲.۱ تعریف فرض کنیم A و B دو جبر از نوع τ باشند. تابع $f: A \rightarrow B$ را همریختی می گوئیم، هرگاه برای هر $n \in \mathbb{N}$ و $\lambda \in \tau_n$ و $a_1, \dots, a_n \in A$

$$f(\lambda_A(a_1, \dots, a_n)) = \lambda_B(f(a_1), \dots, f(a_n))$$

f را بروریختی گوئیم هرگاه f پوشا باشد آن را تکریمیختی گوئیم هرگاه f یک به یک باشد. همریختی f را یکریختی گوئیم هرگاه دوسویی باشد.

۴.۲.۱ تعریف فرض کنیم A یک جبر از نوع τ و θ یک رابطه هم‌ارزی روی A باشد. θ را همنهشتی گوئیم هرگاه

برای هر $n \in \mathbb{N}$ و $\lambda \in \tau_n$ و $a_1, \dots, a_n, b_1, \dots, b_n \in A$ که $a_i \theta b_i$ داشته باشیم:

$$\lambda_A(a_1, \dots, a_n) \theta \lambda_A(b_1, \dots, b_n)$$

اگر θ یک همنهشتی باشد، برای هر $\lambda \in \tau_n$ ($n \geq 0$)، عمل $\lambda_{A/\theta}$ را روی A/θ به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$\lambda_{A/\theta}(a_1/\theta, \dots, a_n/\theta) = \frac{\lambda_A(a_1, \dots, a_n)}{\theta}$$

از آنجا که θ یک همنهشتی است، عمل فوق خوشتعریف است.

۵.۲.۱ قضیه اگر A یک جبر از نوع τ و θ یک رابطه هم‌ارزی روی A باشد و $\gamma: A \rightarrow A/\theta$ تابع طبیعی تصویر باشد، آنگاه احکام زیر معادلند:

(۱) θ یک رابطه همنهشتی روی A است.

(۲) γ یک همریختی است.

اثبات: (۲) $\Rightarrow$ (۱) فرض کنیم $\lambda \in \tau_n$ و $a_1, \dots, a_n \in A$ در این صورت

$$\gamma(\lambda_A(a_1, \dots, a_n)) = \frac{\lambda_A(a_1, \dots, a_n)}{\theta} = \lambda_{A/\theta}(a_1/\theta, \dots, a_n/\theta) = \lambda_{A/\theta}(\gamma(a_1), \dots, \gamma(a_n))$$

پس γ همریختی است.

(۱) $\Rightarrow$ (۲) فرض کنیم $a_1, \dots, a_n, b_1, \dots, b_n \in A, \lambda \in \tau_n$ و $a_i \theta b_i$ در این

صورت $a_i/\theta = b_i/\theta$ پس

$$\begin{aligned} \frac{\lambda_A(a_1, \dots, a_n)}{\theta} &= \gamma(\lambda_A(a_1, \dots, a_n)) = \lambda_{A/\theta}(\gamma(a_1), \dots, \gamma(a_n)) \\ &= \lambda_{A/\theta}(\gamma(b_1), \dots, \gamma(b_n)) = \gamma(\lambda_A(b_1, \dots, b_n)) \\ &= \frac{\lambda_A(b_1, \dots, b_n)}{\theta} \end{aligned}$$

پس θ همنهشتی است. $\square$

۶.۲.۱ قضیه فرض کنیم A و B جبر از نوع τ باشند و $f: A \rightarrow B$ یک همریختی باشد. در این صورت هسته f ، با تعریف $\text{Ker} f = \{(a, b) \mid f(a) = f(b)\}$ یک همنهشتی روی A است.

اثبات: فرض کنیم $(a_1, b_1), \dots, (a_n, b_n) \in \text{Ker} f$ و $\lambda \in \tau_n$. در این صورت

$$f(\lambda(a_1, \dots, a_n)) = \lambda(f(a_1), \dots, f(a_n)) = \lambda(f(b_1), \dots, f(b_n)) = f(\lambda(b_1, \dots, b_n))$$

پس $\lambda(a_1, \dots, a_n)(\text{Ker} f)\lambda(b_1, \dots, b_n)$ یعنی $\text{Ker} f$ یک همنهشتی است. $\square$

۷.۲.۱ قضیه (قضیه‌های یکرختی)

(۱) قضیه تجزیه فرض کنیم $\alpha: A \rightarrow B$ و $\beta: A \rightarrow C$ همریختی‌هایی بین

جبرهای از نوع τ باشند و $\text{Ker} \beta \subseteq \text{Ker} \alpha$. در این صورت، یک همریختی

منحصر به فرد چون $v: C \rightarrow B$ وجود دارد به طوری که $v \circ \beta = \alpha$.

(۲) (قضیه اول یکرختی) فرض کنیم $f : A \rightarrow B$ یک برورختی از جبرها باشد. در این صورت یکرختی یکتایی چون $\bar{f} : A/Ker f \rightarrow B$ وجود دارد به طوری که $\bar{f}(\bar{a}) = f(a)$.

(۳) (قضیه دوم یکرختی) فرض کنیم A یک جبر و $\psi \subseteq \theta$ رابطه‌هایی هم‌نهشتی روی A باشند. در این صورت، $\theta/\psi = \{(a/\psi, b/\psi) | a\theta b\}$ یک هم‌نهشتی روی A/ψ است و داریم $\frac{A/\psi}{\theta/\psi} \simeq \frac{A}{\theta}$.

اثبات:

(۱) تعریف می‌کنیم $v(c) = \gamma(a)$ که در آن $c = \beta(a)$. در این صورت v خوشتعریف و هم‌رختی است. به علاوه، تنها تابعی است که $v \circ \beta = \alpha$.

(۲) با قرار دادن $\alpha = f$ و $\beta = \gamma$ ، و به کار بردن قسمت (۱)، v یکتا یافت می‌شود که $v \circ \beta = \alpha$. قرار می‌دهیم $\bar{f} = v$.

(۳) $f : A/\psi \rightarrow A/\theta$ را با ضابطه $f(a/\psi) = a/\theta$ تعریف می‌کنیم. به راحتی ثابت می‌شود $Ker f = \theta/\psi$ پس f یک هم‌رختی پوشاست. پس با توجه به (۲) یکرختی یکتا چون $\bar{f} : \frac{A/\psi}{\theta/\psi} \rightarrow A/\theta$ هست که برای هر $a \in A$ $\bar{f}(a/\psi) = a/\theta$ و حکم ثابت است. $\square$

۸.۲.۱ قضیه فرض کنیم A یک جبر از نوع τ و $Con(A)$ مجموعه تمام هم‌نهشتی‌های روی A باشد. آنگاه $(Con(A), \subseteq)$ یک شبکه کامل است، که در آن $\bigwedge_{i \in I} \theta_i = \bigcap_{i \in I} \theta_i$ و

$$\bigvee_{i \in I} \theta_i = \{(a, b) \in A^2 \mid \exists x_0, \dots, x_n \in A, \exists i_k \in I : x_0 = a, x_n = b, x_k \theta_{i_k} x_{k+1}\}$$

اثبات: کافی است ثابت کنیم

$$\theta = \{(a, b) \mid \exists x_0, \dots, x_n \in A : x_0 = a, x_n = b, x_k \theta_{i_k} x_{k+1} : i_k \in I\}$$

هم‌نهشتی است.

فرض کنیم $\lambda \in \tau_n$ و $(a_1, b_1), \dots, (a_n, b_n) \in \theta$. می توان فرض کرد $m \in \mathbb{N}$ و $x_{ij} \in A$ ، $1 \leq i \leq n$ و $1 \leq j \leq m$ وجود دارد به طوری که $x_{i0} = a_i$ و $x_{im} = b_i$ و $x_{ij}\theta x_{i(j+1)}$. بنابراین برای هر j ، $\lambda(x_{1j}, \dots, x_{nj})\theta\lambda(x_{1(j+1)}, \dots, x_{n(j+1)})$. پس $\lambda(a_1, \dots, a_n) = \lambda(x_{i0}, \dots, x_{i0})\theta\lambda(x_{im}, \dots, x_{im}) = \lambda(b_1, \dots, b_n)$ است. $\square$

۹.۲.۱ تعریف فرض کنیم X یک مجموعه باشد که مجموعه متغیرها گفته می شود و τ زبان جبرها باشد. $T(X)$ را مجموعه جمله های (یا ترم های) از نوع τ روی X می گوئیم و به صورت زیر تعریف می کنیم:

$$(1) \quad X \cup \tau_0 \subseteq T(X)$$

(۲) هر گاه $p_1, \dots, p_n \in T(X)$ و $\lambda \in \tau_n$ ، $(n \geq 0)$ ، آنگاه $\lambda(p_1, \dots, p_n) \in T(X)$ واضح است که $T(X)$ را می توان به عنوان یک جبر از نوع τ در نظر گرفت که اعمال آن در (ii) تعریف شده است. برای هر عضو چون $p \in T(X)$ می نویسیم $p = p(x_1, \dots, x_n)$ ، هر گاه حداکثر متغیر به کار رفته شده در جمله های آن $(x_1, \dots, x_n)$ باشد.

۱۰.۲.۱ تعریف فرض کنیم $T(X)$ مجموعه جمله های از نوع τ روی X باشد. هر عضو $T(X) \times T(X)$ را یک معادله می نامیم. معادله $\langle p, q \rangle$ را با نماد $p \approx q$ یا $p = q$ نشان می دهیم.

۱۱.۲.۱ تعریف فرض کنیم $p(x_1, \dots, x_n)$ یک جمله از نوع τ روی X و A یک جبر از نوع τ باشد. تابع $p^A : A^n \rightarrow A$ را به صورت زیر تعریف می کنیم

(۱) اگر p یک متغیر چون x_i باشد آنگاه

$$\forall a_1, \dots, a_n \in A \quad p^A(a_1, \dots, a_n) = a_i$$

یعنی در این حالت p^A تابع تصویر مؤلفه i ام است.

(۲) اگر p به صورت $\lambda(p_1(x_1, \dots, x_n), \dots, p_k(x_1, \dots, x_n))$ باشد، که $\lambda \in \tau_k$ ، در

این صورت

$$p^A(a_1, \dots, a_n) = \lambda^A(p_1^A(a_1, \dots, a_n), \dots, p_k^A(a_1, \dots, a_n))$$

فرض کنیم A یک جبر از نوع τ باشد. گوییم A در معادله $p \approx q$ صدق می‌کند هر

گاه برای هر $a_1, \dots, a_n \in A$ $p^A(a_1, \dots, a_n) = q^A(a_1, \dots, a_n)$ برقرار باشد.

۳.۱ ساختارهای جبری مرتب

برای جزئیات بیشتر این بخش به [۱۰] رجوع کنید.

۱.۳.۱ l -گروههای آبدلی اگر G ، l -گروه آبدلی باشد و $a, b \in G$ ، تعریف می‌کنیم:

$$a^+ = a \vee \circ, a^- = (-a) \vee \circ, |a| = a \vee (-a)$$

در این صورت داریم

$$a = a^+ - a^-, |a| = a^+ + a^-, a^+ \wedge a^- = \circ, |a + b| \leq |a| + |b|$$

۲.۳.۱ قضیه فرض کنیم G یک l -گروه آبدلی باشد، روابط زیر برقرار است

$$(a \vee b) = (a - b)^+ + b \quad (۱)$$

$$2(a \vee b) = |a - b| + a + b \quad (۲)$$

(۳) برای هر $n \in \mathbb{Z}$ ، داریم $|na| = |n||a|$

(۴) G دارای هیچ عضو مرتبه متناهی نیست.

(۵) اگر $0 \leq x \leq y_1 + y_2 + \dots + y_n$ که $0 \leq y_i$ ($1 \leq i \leq n$) آنگاه $x_i \in G$ موجود است به طوری که $0 \leq x_i \leq y_i$ و $x = x_1 + x_2 + \dots + x_n$.
اثبات: (به کتاب Birkhoff [۱۰] مراجعه کنید).

۴.۳.۱ فضای ریس منظور از یک فضای ریس، فضای برداری E روی میدان اعداد گویاست، همراه با یک ترتیب جزئی $\leq$ که برای هر $a, b, c \in E$ و $r \in Q^+$ که $a \leq b$ داشته باشیم $a + c \leq b + c$ و $ra \leq rb$ و $(E, \leq)$ یک لاتیس باشد.
اگر E یک فضای ریس باشد و $a, b \in E$ و $r \in Q$ تعریف می‌کنیم:

$$a^+ = a \vee 0, a^- = (-a) \vee 0, |a| = a \vee (-a)$$

در این صورت داریم

$$a = a^+ - a^-, |a| = a^+ + a^-, a^+ \wedge a^- = 0, |a + b| \leq |a| + |b|$$

$$\text{و همچنین } |ra| = r|a|. \quad [۱۳]$$

۵.۳.۱ قضیه (خاصیت تجزیه ف. ریس) اگر E یک فضای ریس باشد و $0 \leq x \leq y_1 + y_2 + \dots + y_n$ که $0 \leq y_i$ ($1 \leq i \leq n$) آنگاه $x_i \in E$ موجود است به طوری که $0 \leq x_i \leq y_i$ و $x = x_1 + x_2 + \dots + x_n$.
اثبات: ([۱۳] صفحه ۳)

۶.۳.۱ تعریف یک زیرفضای برداری I ، از فضای ریس E را ایدآل گوییم هرگاه $|a| \leq |b|$ و $a \in I, b \in I$ را نتیجه دهد.
یک ایدآل I از فضای ریس E را باند می‌گوییم هرگاه برای هر $S \subseteq I$ که $\sup S$ موجود باشد، $\sup S \in I$.

فرض کنیم $a, b \in E$ ، می‌نویسیم $a \perp b$ هرگاه $|a| \wedge |b| = 0$. فرض کنیم $A \subseteq E$ ، مجموعه $\{C \in E | x \perp a, \forall a \in A\}$ را با نماد $A^\perp$ نشان می‌دهیم.

۷.۳.۱ قضیه فرض کنید E یک فضای ریس کامل باشد، $A \subseteq E$ و $B(A)$ باند تولید شده توسط A (اشتراک تمام باندهای شامل A). در این صورت $E = A^\perp \oplus B(A)$ و $A^{\perp\perp} = B(A)$.

۴.۱ توپولوژی بدون نقطه

در این فصل بعضی از تعاریف و نتایج را در مورد فریم‌ها مرور می‌کنیم، خواننده می‌تواند برای اطلاعات بیشتر به مراجع [۱] و [۹] مراجعه کند.

۱.۴.۱ یک شبکه کامل L را یک فریم می‌گوییم هرگاه برای هر $x \in L$ و $S \subseteq L$ داشته باشیم

$$x \wedge \bigvee S = \bigvee \{x \wedge s : s \in S\}$$

فرض کنیم L و M فریم باشند. $h : L \rightarrow M$ را همریختی فریمی می‌گوییم هرگاه الحاق دلخواه و میت‌متناهی را حفظ کند. رسته تمام فریم‌ها همراه با همریختی‌های فریمی را با $\mathbf{Frm}$ نشان می‌دهیم.

موارد زیر را به عنوان مثالهای فریم می‌توان نام برد:

مشبکه‌های متناهی و توزیع‌پذیر، زنجیرهای کامل، جبرهای بول کامل، و مشبکه $O(X)$ متشکل از تمام مجموعه‌های باز یک فضای توپولوژی X .

۲.۴.۱ عضو $a \in L$ را فشردگی می‌گوییم هرگاه اگر $a = \bigvee S$ آنگاه زیرمجموعه متناهی از S چون T موجود باشد به طوری که $a = \bigvee T$.

فریم L را فشردگی می‌گوییم هرگاه بزرگترین عضو آن یعنی e فشردگی باشد؛ جبری می‌گوییم هرگاه هر عضو آن به صورت الحاق عضوهای فشردگی نوشته شود.

۳.۴.۱ فریم L را جبری می‌گوییم هرگاه هر عضو L را بتوان به صورت الحاقی از عضوهای فشردگی L نوشت.

فریم L را کوهنت می‌گوییم هرگاه فشردگی، جبری و برای هر دو عضو فشردگی $a, b \in L$ نیز فشردگی باشد.

۴.۴.۱ فریم L را نرمال می گوئیم هرگاه برای هر $a, b \in L$ که $a \vee b = e$ و $u, v \in L$ وجود داشته باشند به طوری که $a \vee u = e = b \vee v$ و $u \wedge v = 0$ را به طور کوهرننت نرمال می گوئیم هرگاه کوهرننت باشد و برای هر عضو فشرده c ، فریم $c \downarrow$ نرمال باشد.

۵.۴.۱ فرض کنیم L یک فریم باشد. می گوئیم a کاملاً زیر b است، و می نویسیم $a \prec\prec b$ ، هرگاه دنباله ای چون c_{nk} $k = 0, 1, \dots, 2^n$ وجود داشته باشد به طوری که

$$c_{00} = a, c_{01} = b, c_{nk} = c_{n+1, 2k}, c_{nk} \prec c_{n, k+1}$$

همچنین برای هر $a, b \in L$ اگر $a \prec\prec b$ آنگاه $a \prec b$ و اگر $a \prec b$ آنگاه $a \leq b$.
فریم L را کاملاً منظم می گوئیم هرگاه برای هر عضو آن الحاق اعضای کاملاً زیر خود باشد.

۶.۴.۱ همریختی فریمی $h : M \rightarrow L$ را چگال می گوئیم هرگاه اگر $h(x) = 0$ آنگاه $x = 0$ ، و هم چگال می گوئیم هرگاه اگر $h(x) = e$ آنگاه $x = e$. اگر h پوشا باشد، آن را خارج قسمت می گوئیم.

۷.۴.۱ نگاشت $n : L \rightarrow L$ را یک هسته می گوئیم هرگاه در ویژگیهای زیر صدق کند (N_1) برای هر $x \in L$ $x \leq n(x)$ ، (N_2) اگر $x \leq y$ آنگاه $n(x) \leq n(y)$ ، (N_3) برای هر $x \in L$ داشته باشیم $n^2(x) = n(x)$ ، (N_4) $n(x \wedge y) = n(x) \wedge n(y)$.
اگر n یک هسته روی L باشد آنگاه $\text{Fix}(n) = \{a \in L : n(a) = a\}$ و $n : L \rightarrow \text{Fix}(n)$ یک نگاشت خارج قسمت است.

هر فریم فشرده L دارای یک هسته ویژه است که آن را هسته اشباع گر می گوئیم که در این طرح نقش اساسی دارد.

فرض کنیم L یک فریم فشرده باشد. و $x, a \in L$ را a -کوچک می گوئیم هرگاه $x \vee y = e$ آنگاه $a \vee y = e$. قرار می دهیم $\{a, x\}$ -کوچک باشد $s(a) = \bigvee \{x \in L \mid \{a, x\} \text{ کوچک باشد}\}$.
ثابت می شود که :

(۱) $s(s)$ بزرگترین عضو a -کوچک است و نگاشت $s : L \rightarrow L$ یک هسته تعریف می

کند.

(۲) اگر قرار دهیم $SL = \text{Fix}(s)$ آنگاه $s : L \rightarrow SL$ ، تنها کوچکترین خارج قسمت هم چگال از L است.

(۳) SL ، زیر چسبان است و $s : L \rightarrow SL$ تنها خارج قسمت زیر چسبان و هم چگال است. همچنین SL فشرده است.

(۴) برای هر فریم فشرده داریم $\text{Max}(L) = \text{Max}(SL) = \Sigma(SL)$. [۴]

فصل ۲

l -مدولها و فضاهای ریس

در این فصل، l -مدولها را در سه بخش مطالعه می‌کنیم. در بخش نخست f -مدولها، l -مدولهای قوی، و سوپر f -مدولها را تعریف می‌کنیم، و رابطه بین آنها را مطالعه می‌کنیم. ملاحظه می‌کنیم که همگی کلاسهای معادله‌ای هستند. در بخش دوم l -مدولهای کسرها را مورد مطالعه قرار می‌دهیم. اثبات می‌کنیم که مدول کسرها معادله‌های (f) را از مدول پایه به ارث می‌برد ولی معادله‌های (l) را لزوماً به ارث نمی‌برد، نمونه رد کننده آن در تبصره ۴.۲.۲ ساخته شده است. در بخش سوم ساختارهای توپولوژیکی برای l -مدولها و فضای ریس ارائه و مطالعه می‌شوند، که عبارتند از توپولوژی یکنواخت برای l -مدولها و توپولوژی حد دنباله‌ای برای فضاهای ریس.

۱.۲ l -مدولها

در این فصل فضاهای ریس و l -مدولها را بررسی می‌کنیم. ابتدا l -مدول را تعریف می‌کنیم و سپس قضیه‌های مهم را در مورد آن مرور می‌کنیم.

۱.۱.۲ تعريف فرض كنيم A يك l -حلقه يكدار و جابجايى باشد. A -مدول M را يك l -مدول گوئيم هرگاه M يك l -گروه جابجايى باشد و $A^+M^+ \subseteq M$. M را يك f -مدول گوئيم هرگاه براى هر $a \in A^+$ داشته باشيم $a(m \wedge n) = am \wedge an$.

۲.۱.۲ قضيه (۱) فرض كنيم M يك l -مدول روى l -حلقه A باشد. در اين صورت براى هر $a \in A$ و $m \in M$ ؛ $|am| \leq |a||m|$.

(۲) M يك f -مدول است اگر و تنها اگر براى هر $a \in A^+$ ؛ $a(m \vee n) = am \vee an$.

(۳) M يك f -مدول است اگر و تنها اگر براى هر $a \in A^+$ ؛ $|am| = a|m|$.

اثبات: (۱) ابتدا فرض كنيم $a \in A^+$. در اين صورت $|am| \leq a|m|$ ، $a(-m)$ ، لذا

$$|am| = (-am) \vee am \leq a|m| = |a||m|$$

حال فرض كنيم $a \in A$ دلخواه باشد. داريم

$$|am| = |(a^+ - a^-)m| \leq |a^+m| + |a^-m| \leq a^+|m| + a^-|m| = (a^+ + a^-)|m| = |a||m|$$

(۲) با توجه به رابطه $(m \vee n) = (-m) \wedge (-n)$ واضح است.

(۳) فرض كنيم M يك f -مدول باشد و $a \in A^+$ ،

$$a|m| = a(m \vee (-m)) = am \vee (-am) = |am|$$

با توجه به (۲) M يك f -مدول است.

بلعكس فرض كنيم براى هر $a \in A^+$ ، رابطه $|am| = a|m|$ برقرار باشد. فرض كنيم

$m, n \in M$ و $a \in A^+$. داريم

$$2a(m \vee n) = a(|m - n| + m + n) = |am - an| + am + an = 2(am) \vee (an)$$

چون M داراى هيچ عضو مرتبه متناهى نيست، داريم $a(m \vee n) = (am) \vee (an)$ بنا بر اين M يك f -مدول است.

۳.۱.۲ تعريف فرض كنيم M و N دو l -مدول باشند. A -همريختى $f: M \rightarrow N$ را l -همريختى گوييم هرگاه $f(m \wedge n) = f(m) \wedge f(n)$ و $f(m \vee n) = f(m) \vee f(n)$.

۴.۱.۲ تبصره اگر f يك l -همريختى باشد

$$f(|a|) = |f(a)|, f(a^+) = f(a)^+, f(a^-) = f(a)^-$$

۵.۱.۲ تذکر کلاس تمام f -مدولهای روی l -حلقه A ، یک کلاس معادله ای از نوع $+, \cdot, -, \vee, \wedge, \circ$ با معادله های زیر است.

(۱) معادله های مدولها

$$(m \vee n) + p = (m + p) \vee (n + p) \quad (۲)$$

$$-(m \vee n) = (-m) \wedge (-n) \quad (۳)$$

$$a(m \vee n) = (am) \vee (an), a \in A^+ \quad (۴)$$

۶.۱.۲ تعريف زیرمدول I از l -مدول M را ايدآل گوييم هرگاه $|a| \leq |b|$ و $b \in I$ ، $a \in I$ را نتیجه دهد.

فرض كنيم M يك l -مدول باشد، مجموعهٔ تمام ايدآلهای M را با $\mathcal{L}(M)$ نمايش مي دهيم. $\mathcal{L}(M)$ را طيف اوليهٔ M مي ناميم.

۲.۲ l -مدول كسرها

در اين بخش به تعريف و بررسى l -مدول كسرها مي پردازيم.

۱.۲.۲ تعریف فرض کنیم A یک حلقه مرتب باشد و $S \subseteq A^+$ یک مجموعه ضربی ($1 \in S$ و نسبت به ضرب بسته) باشد که $0 \notin S$. در این صورت ترتیب جزئی $\leq$ روی $S^{-1}A$ را به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

برای هر $a, b \in A$ و $s \in S$ ، می‌گوییم $a/s \leq b/t$ ؛ هرگاه $w \in S$ موجود باشد به طوری که $w(sb - at) \geq 0$.

۲.۲.۲ قضیه فرض کنیم A یک حلقه مرتب است و $S \subseteq A^+$ در این صورت

(۱) $S^{-1}A$ یک حلقه مرتب است.

(۲) تابع $i: A \rightarrow S^{-1}A$ با ضابطه $i(x) = x/1$ یک همریختی حلقه‌های مرتب است.

(۳) اگر A یک f -مدول باشد آنگاه $S^{-1}A$ یک f -مدول است.

(۴) اگر A یک f -مدول باشد آنگاه i یک l -همریختی است.

اثبات: (۱) ابتدا ثابت می‌کنیم که رابطه leq یک ترتیب جزئی خوشتعریف روی $S^{-1}A$ است. واضح است که $\leq$ خاصیت انعکاسی را داراست. برای خاصیت پادتقارنی فرض کنیم $a/s \leq b/t$ و $a/s \geq b/t$ در این صورت، $w, w' \in S$ وجود دارد به طوری که $w'(at - bs) \geq 0$ و $w(bs - at) \geq 0$. در نتیجه $ww'(ta - sb) = 0$ لذا $a/s = b/t$. که این خاصیت پادتقارنی را ثابت می‌کند.

حال برای اثبات خاصیت تراگذری، فرض کنیم $a/s \leq b/t$ و $b/t \leq c/k$ در این صورت، $w, w' \in S$ وجود دارد به طوری که $w'(bs - at) \geq 0$ و $w'(tc - bk) \geq 0$. بنابراین

$$ww't(sc - ka) = ww'(stc - skb) + ww'(skb - tka) \geq 0$$

یعنی $c/k \leq a/s$. که این خاصیت تراگذری را ثابت می‌کند.

حال برای اثبات حلقه مرتب بودن A ، فرض کنیم $a/s \leq b/t$ و $c/k \in S^{-1}A$. در

این صورت

$$\begin{aligned}
w(at - sb) \leq 0 &\Rightarrow wk^{\vee}(at - sb + stc - stc) \leq 0 \\
&\Rightarrow w(ak^{\vee}t + stkc - k^{\vee}sb - sktc) \leq 0 \\
&\Rightarrow w(tk(ak + sc) - sk(bk + tc)) \leq 0 \\
&\Rightarrow (ak + sc)/sk \leq (bk + tc)/tk \\
&\Rightarrow a/s + c/k \leq b/t + c/k
\end{aligned}$$

حال فرض كنيم $a/s \geq 0$ و $b/t \geq 0$ ، لذا $w, w' \in S$ وجود دارند به طوري كه

$$\begin{aligned}
wb \geq 0, w'a \geq 0 &\Rightarrow ww'ab \geq 0 \\
&\Rightarrow (ab)/(st) \geq 0 \\
&\Rightarrow (a/s)(b/t) \geq 0
\end{aligned}$$

لذا A يك حلقه مرتب است.

(۲) كافيست ثابت كنيم اگر $x \leq y$ آنگاه $x/1 \leq y/1$ ، كه واضح است.

(۳) ابتدا ثابت مي كنيم كه $S^{-1}A$ يك l -حلقه است. فرض كنيم $a/s, b/t \in S^{-1}A$. ادعا مي كنيم

$$a/s \wedge b/t = (ta \wedge sb)/(st), \quad a/s \vee b/t = (ta \vee sb)/(st)$$

ابتدا توجه مي كنيم كه $b/t, a/s \leq (ta \vee sb)/(st)$ ، زيرا

$$t(ta \vee sb) - stb = t^{\vee}a \vee tsb - tsb \geq 0$$

$$s(ta \vee sb) - sta = t^{\vee}b \vee tsa - tsa \geq \circ$$

حال فرض كنيم كه $a/s, b/t \leq c/k$. در اين صورت $w_1, w_2 \in S$ وجود دارند به طوري كه

$$w_1(sc - ka) \geq \circ, w_2(tc - kb) \geq \circ$$

در نتيجه

$$w_1 w_2 stc \geq w_1 w_2 tka, w_1 w_2 stc \geq w_1 w_2 skb$$

لذا

$$\begin{aligned} w_1 w_2 stc &\geq w_1 w_2 ska \vee w_1 w_2 skb \\ &= w_1 w_2 (ta \vee sb) \end{aligned}$$

در نتيجه

$$w_1 w_2 (stc - k(ta \vee sb)) \geq \circ \Rightarrow c/k \geq (ta \vee sb)/st$$

و بنا بر اين $a/s \vee b/t = (ta \vee sb)/st$

براي اثبات $a/s \wedge b/t = (ta \wedge sb)/st$ ابتدا توجه مي كنيم كه $b/t, a/s \geq$

زيرا $(ta \wedge sb)/(st)$

$$t(ta \wedge sb) - stb = t^{\vee}a \wedge tsb - tsb \leq \circ$$

$$s(ta \wedge sb) - sta = t^{\vee} b \wedge tsa - tsa \leq \circ$$

حال فرض کنیم که $a/s, b/t \geq c/k$. در این صورت $w_1, w_2 \in S$ وجود دارند به طوری که

$$w_1(sc - ka) \leq \circ, w_2(tc - kb) \leq \circ$$

در نتیجه

$$w_1 w_2 stc \leq w_1 w_2 tka, w_1 w_2 stc \leq w_1 w_2 skb$$

لذا

$$\begin{aligned} w_1 w_2 stc &\leq w_1 w_2 ska \wedge w_1 w_2 skb \\ &= w_1 w_2 (ta \wedge sb) \end{aligned}$$

در نتیجه

$$w_1 w_2 (stc - k(ta \wedge sb)) \leq \circ \Rightarrow c/k \leq (ta \wedge sb)/st$$

و بنابراین $a/s \wedge b/t = (ta \wedge sb)/st$.

حال شرط f -حلقه بودن، $s^{-1}A$ را بررسی می‌کنیم:
فرض کنیم $c/k \geq \circ$ ، در این صورت w ای هست که $wc \geq \circ$. بنابراین داریم

$$\begin{aligned}
(wc)/(kw)(a/s \vee b/t) &= (wc)/(wk)((ta \vee sb)/(st)) \\
&= (wtca \vee wscb)/(wkst) \\
&= w(tca \vee scb)/(wkst) \\
&= (tca \vee scb)/(ksb) \\
&= (ca/ks) \vee (cb/kt) \\
&= (ktca \vee kscb)/(k^2 st) \\
&= (tca \vee scb)/(kst)
\end{aligned}$$

بنابراین

$$c/k(a/s \vee b/t) = (ca)/ks \vee (cb/kt)$$

(۴) بنا به فرمول $\vee$ و $\wedge$ در (۳) داریم،

$$x/\wedge \vee y/\wedge = (x \vee y)/\wedge, \quad x/\wedge \wedge y/\wedge = (x \wedge y)/\wedge$$

بنابراین $\vee$ و $\wedge$ را حفظ می کند.

۳.۲.۲ تبصره اگر A یک f -حلقه باشد آنگاه با توجه به فرمول $\vee$ و $\wedge$ داریم

$$a/s \wedge b/s = (a \wedge b)/s \quad \text{و} \quad a/s \vee b/s = (a \vee b)/s$$

و همینطور داریم

$$|a/s| = (a/s) \vee (-a/s) = (a \vee (-a))/s = |a/s|$$

$$(a/s)^+ = (a/s) \vee (\circ/\wedge) = (a \vee (\circ)) / s = a^+ / s$$

$$(a/s)^- = (-a/s) \wedge (\circ/\wedge) = ((-a) \wedge \circ) / s = a^- / s$$

۴.۲.۲ قضيه فرض كنيم A يك f -حلقه باشد و S يك زیرمجموعه ضربی در A باشد که برای هر $s \in S$ داشته باشیم $s \geq 1$. در این صورت $S^{-1}A$ یک f -حلقه ایست که $\mathcal{L}(A) \cong \mathcal{L}(S^{-1}A)$.

اثبات: دو تابع $\phi: \mathcal{L}(A) \rightarrow \mathcal{L}(S^{-1}A)$ با ضابطه $\phi(J) = S^{-1}J = \{a/s | a \in J\}$ و $\psi: \mathcal{L}(S^{-1}A) \rightarrow \mathcal{L}(A)$ با ضابطه $\psi(I) = I \cap A$ را در نظر می‌گیریم. ابتدا دقت می‌کنیم که $S^{-1}J$ و $I \cap A$ به ترتیب l -ایده‌آل‌های $S^{-1}A$ و A می‌باشند، زیرا

$$|x| \leq |y|, \quad y \in I \cap A$$

$$\Rightarrow |x/\wedge| = |x|/\wedge \leq |y|/\wedge = |y/\wedge|, \quad y/\wedge \in I$$

$$\Rightarrow x/\wedge \in I$$

$$\Rightarrow x \in I \cap A$$

که این ثابت می‌کند $I \cap A$ ، l -ایده‌آل A است. و

$$|x/s| \leq |y/t|, \quad y \in S^{-1}J, y \in J$$

$$\Rightarrow w(s|y| - t|x|) \geq \circ$$

$$\Rightarrow |ws|y| \geq wt|x| = |wt|x|$$

$$\Rightarrow wt|x| \in J$$

$$\Rightarrow x/s = wt|x|/wts \in S^{-1}J$$

که این نیز ثابت می‌کند $S^{-1}J$ ، l -ایده آل $S^{-1}A$ است. در ادامه توجه کنید که ϕ و ψ رابطه شمول $\subseteq$ را حفظ می‌کنند. و تابع معکوس هم دیگر هستند زیرا:

$$S^{-1}J \cap A = J, \quad S^{-1}(I \cap A) = I$$

برای اثبات دو رابطه فوق توجه می‌کنیم که $S^{-1}(I \cap A) \subseteq I$ و $J \subseteq S^{-1}J \cap A$ واضح هستند. اکنون فرض کنیم $x \in S^{-1}J \cap A$ در این صورت $a \in J$ و $s \in S$ وجود دارند به طوری که $a/s = x$. چون $s \geq 1$ ، پس $|a/s| = |a|/s \leq |a|$ ، بنابراین چون J ، l -ایده آل است، $a/s \in J$. در نتیجه $x \in J$. یعنی $S^{-1}J \cap A = J$ برقرار است.

برای اثبات رابطه دیگر، فرض کنیم $a/s \in I$ که $a \in A, s \in S$. بنابراین

$$a = sa/s \in I \Rightarrow a \in I \cap A \Rightarrow a/s \in S^{-1}(I \cap A)$$

$$S^{-1}(I \cap A) = I \text{ بنابراین}$$

در نتیجه ϕ و ψ هم‌ریختی‌های فریمی بوده و $\mathcal{L}(A) \cong \mathcal{L}(S^{-1}A)$.

۵.۲.۲ تبصره اگر S را بزرگترین حالت ممکن بگیریم، یعنی قراردسیم $S = \{s \in A \mid s \geq f\}$ در این صورت $S^{-1}A$ کوچکترین f -حلقه‌ای قویست که شامل A است. که در قضیه بعد نشان داده می‌شود. در این حالت $S^{-1}A$ را با نماد $\tilde{A}$ نشان می‌دهیم، و آن را پوشش قوی A می‌خوانیم.

۶.۲.۲ قضيه تناظر A به $\tilde{A}$ يك فانكتور است. و در واقع يك انعكاس گراز f -حلقه‌ها به f -حلقه‌هاى قوی می‌باشد.

اثبات: فرض کنیم $f: A \rightarrow B$ یک l -همريختی باشد. در این صورت تابع $\tilde{f}: \tilde{A} \rightarrow \tilde{B}$ را با ضابطه $\tilde{f}(a/s) = f(a)/f(s)$ تعريف می‌کنیم. این تابع خوشتعريف است زیرا $f(s) \geq f(1) = 1$. حال ثابت می‌کنیم که تابع $\tilde{f}$ همه اعمال را حفظ می‌کند. حفظ عمل جمع:

$$\begin{aligned}\tilde{f}(a/s + b/t) &= \tilde{f}((ta + sb)/st) \\ &= (f(t)f(a) + f(s)f(b))/f(s)f(t) \\ &= f(a)/f(s) + f(b)/f(t) \\ &= \tilde{f}(a/s) + \tilde{f}(b/t)\end{aligned}$$

حفظ عمل ضرب:

$$\begin{aligned}\tilde{f}((a/s)(b/t)) &= \tilde{f}(ab/st) \\ &= (f(a)f(b))/f(s)f(t) \\ &= (f(a)/f(s))(f(b)/f(t)) \\ &= \tilde{f}(a/s)\tilde{f}(b/t)\end{aligned}$$

حفظ عمل $\vee$:

$$\begin{aligned}\tilde{f}(a/s \vee b/t) &= \tilde{f}((ta \vee sb)/st) \\ &= (f(t)f(a) \vee f(s)f(b))/f(s)f(t)\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &= f(a)/f(s) \vee f(b)/f(t) \\
 &= \tilde{f}(a/s) \vee \tilde{f}(b/t)
 \end{aligned}$$

حفظ عمل $\wedge$:

$$\begin{aligned}
 \tilde{f}(a/s \wedge b/t) &= \tilde{f}((ta \wedge sb)/st) \\
 &= (f(t)f(a) \wedge f(s)f(b))/f(s)f(t) \\
 &= f(a)/f(s) \wedge f(b)/f(t) \\
 &= \tilde{f}(a/s) \wedge \tilde{f}(b/t)
 \end{aligned}$$

حال ثابت مى‌کنیم که $i: A \rightarrow \tilde{A}$ خاصیت جهانی را داراست. برای این منظور فرض کنیم $g: A \rightarrow B$ یک l -همریختی باشد که B یک f -حلقه قوی است. در این صورت تعریف می‌کنیم:

$$\bar{g}: \tilde{A} \rightarrow B; \quad \bar{g}(a/s) = g(a)g(s)^{-1}$$

توجه می‌کنیم که چون $g(s) \geq 1$ ، $g(s)$ وارون پذیر است. بنابراین $\bar{g}$ خوشتعریف است. حال ثابت می‌کنیم که $\bar{g}$ l -همریختی است.
حفظ عمل جمع:

$$\begin{aligned}
 \bar{g}(a/s + b/t) &= \bar{g}((ta + sb)/st) \\
 &= g(ta + sb)g(st)^{-1}
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= (g(t)g(a) + g(s)g(b))g(s)^{-1}g(t)^{-1} \\
&= g(a)g(s)^{-1} + g(b)g(t)^{-1} \\
&= \bar{g}(a/s) + \bar{g}(b/t)
\end{aligned}$$

حفظ عمل ضرب:

$$\begin{aligned}
\bar{g}((a/s)(b/t)) &= g(ab)g(st)^{-1} \\
&= g(a)g(b)f(s)^{-1}f(t)^{-1} \\
&= g(a)f(s)^{-1}(f(b)f(t)^{-1}) \\
&= \bar{g}(a/s)\bar{g}(b/t)
\end{aligned}$$

حفظ عمل $\vee$:

$$\begin{aligned}
\bar{g}(a/s \vee b/t) &= \bar{g}((ta \vee sb)/st) \\
&= g(ta \vee sb)g(st)^{-1} \\
&= (g(t)g(a) \vee g(s)g(b))g(s)^{-1}g(t)^{-1} \\
&= g(a)g(s)^{-1} \vee g(b)g(t)^{-1} \\
&= \bar{g}(a/s) + \bar{g}(b/t)
\end{aligned}$$

حفظ عمل $\wedge$:

$$\bar{g}(a/s \wedge b/t) = \bar{g}((ta \wedge sb)/st)$$

$$\begin{aligned}
&= g(ta \wedge sb)g(st)^{-1} \\
&= (g(t)g(a) \wedge g(s)g(b))g(s)^{-1}g(t)^{-1} \\
&= g(a)g(s)^{-1} \wedge g(b)g(t)^{-1} \\
&= \bar{g}(a/s) + \bar{g}(b/t)
\end{aligned}$$

حال نشان می‌دهیم که $\bar{g}$ یکتاست. فرض کنیم $h: \tilde{A} \rightarrow B$ چنان باشد که برای هر $a \in A$ ، $h(a/\mathbf{1}) = g(a)$ در این صورت:

$$h(a/s) = h((a/\mathbf{1})(\mathbf{1}/s)) = g(a)h(s^{-1}) = g(a)h(s)^{-1} = g(a)g(s)^{-1} = \bar{g}(a/s)$$

بنابراین $\bar{g}$ با این ویژگی یکتاست. پس فانکتور فوق یک انعکاس گراست.

۷.۲.۲ تبصره هر f -حلقه قوی چون A یک Q -جبر زیرا برای هر $n \in N$ ، $\mathbf{1}/n$ معنی دارد. بنابراین برای هر $m/n \in Q$ و $a \in A$ ؛ $(m/n)a$ معنی دارد. بنابراین قضیه ۴.۳ بیان می‌کند که برای مطالعه $\mathcal{L}(A)$ می‌توان فرض کرد که A یک Q -جبر است.

اکنون به l -مدول کسرها می‌پردازیم.

۹.۲.۲ تعریف فرض کنیم A یک حلقه مرتب باشد و $S \subseteq A^+$ یک مجموعه ضربی باشد که $0 \notin S$ و M یک مدول مرتب روی A باشد. در این صورت ترتیب جزئی $\leq$ روی $S^{-1}M$ را به صورت زیر تعریف می‌کنیم:

برای هر $a, b \in M$ و $s, t \in S$ ، می‌گوییم $a/s \leq b/t$ ؛ هرگاه $w \in S$ موجود باشد به طوری که $w(sb - ta) \geq 0$.

- ۱۰.۲.۲ قضيه فرض كنيم A يك حلقه مرتب باشد و $S \subseteq A^+$ يك زير مجموعه ضربى باشد كه $S \neq \emptyset$ در اين صورت
- (۱) $S^{-1}M$ يك مدول مرتب است.
- (۲) تابع $i: M \rightarrow S^{-1}M$ با ضابطه $i(x) = x/1$ يك همريختى A -مدولهاى مرتب است.
- (۳) اگر M يك f -مدول باشد آنگاه $S^{-1}M$ يك f -مدول است.
- (۴) اگر M يك f -مدول باشد آنگاه i يك l -همريختى است.

اثبات: (۱) ابتدا ثابت مى كنيم كه رابطه leq يك ترتيب جزئى خوشتعريف روى $S^{-1}M$ است. واضح است كه $\leq$ خاصيت انعكاسى را داراست. براى خاصيت پادتقارنى فرض كنيم $a/s \leq b/t$ و $a/s \geq b/t$ در اين صورت، $w, w' \in S$ وجود دارد به طوري كه $w'(sb - ta) \geq 0$ و $w'(ta - sb) \geq 0$. در نتيجه $ww'(ta - sb) = 0$ لذا $a/s = b/t$. كه اين خاصيت پادتقارنى را ثابت مى كند.

حال براى اثبات خاصيت تراگذرى، فرض كنيم $a/s \leq b/t$ و $b/t \leq c/k$ در اين صورت، $w, w' \in S$ وجود دارد به طوري كه $w'(sb - ta) \geq 0$ و $w'(tc - kb) \geq 0$. بنابر اين

$$ww't(sc - ka) = ww'(stc - skb) + ww'(skb - tka) \geq 0$$

يعنى $c/k \leq a/s$. كه اين خاصيت تراگذرى را ثابت مى كند.

حال براى اثبات مدول مرتب بودن M ، فرض كنيم $a/s \leq b/t$ و $c/k \in S^{-1}M$. در اين صورت

$$\begin{aligned} w(ta - sb) \leq 0 &\Rightarrow wk^2(ta - sb + stc - stc) \leq 0 \\ &\Rightarrow w(k^2ta + stkc - k^2sb - sktc) \leq 0 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow w(tk(ka + sc) - sk(kb + tc)) \leq \circ$$

$$\Rightarrow (ka + sc)/sk \leq (kb + tc)/tk$$

$$\Rightarrow a/s + c/k \leq b/t + c/k$$

حال فرض كنيم $a/s \geq \circ$ و $x/t \geq \circ$ كه $a/s \in S^{-1}A$ و $x/t \in S^{-1}M$ لذا وجود دارند به طوري كه $w, w' \in S$

$$wx \geq \circ, w'a \geq \circ \Rightarrow ww'ax \geq \circ$$

$$\Rightarrow (ax)/(st) \geq \circ$$

$$\Rightarrow (a/s)(x/t) \geq \circ$$

لذا M يك حلقه مرتب است.

(۲) كافيست ثابت كنيم اگر $x \leq y$ آنگاه $x/1 \leq y/1$ كه واضح است.

(۳) ابتدا ثابت مي كنيم كه $S^{-1}M$ يك l -مدول است. فرض كنيم $a/s, b/t \in S^{-1}M$. ادعا مي كنيم براي هر $a, b \in M$ داريم

$$a/s \wedge b/t = (ta \wedge sb)/(st), \quad a/s \vee b/t = (ta \vee sb)/(st)$$

ابتدا توجه مي كنيم كه $b/t, a/s \leq (ta \vee sb)/(st)$ زيرا

$$t(ta \vee sb) - stb = t^2a \vee tsb - tsb \geq \circ$$

$$s(ta \vee sb) - sta = t^{\vee} b \vee tsa - tsa \geq \circ$$

حال فرض كنيم كه $a/s, b/t \leq c/k$. در اين صورت $w_1, w_2 \in S$ وجود دارند به طوري كه

$$w_1(sc - ka) \geq \circ, w_2(tc - kb) \geq \circ$$

در نتيجه

$$w_1 w_2 stc \geq w_1 w_2 tka, w_1 w_2 stc \geq w_1 w_2 skb$$

لذا

$$\begin{aligned} w_1 w_2 stc &\geq w_1 w_2 ska \vee w_1 w_2 skb \\ &= w_1 w_2 (ta \vee sb) \end{aligned}$$

در نتيجه

$$w_1 w_2 (stc - k(ta \vee sb)) \geq \circ \Rightarrow c/k \geq (ta \vee sb)/st$$

و بنا بر اين $a/s \vee b/t = (ta \vee sb)/st$

براي اثبات $a/s \wedge b/t = (ta \wedge sb)/st$ ابتدا توجه مي كنيم كه $b/t, a/s \geq$ زيرا $(ta \wedge sb)/(st)$ ،

$$t(ta \wedge sb) - stb = t^{\vee} a \wedge tsb - tsb \leq \circ$$

$$s(ta \wedge sb) - sta = t^{\vee} b \wedge tsa - tsa \leq \circ$$

حال فرض کنیم که $a/s, b/t \geq c/k$. در این صورت $w_1, w_2 \in S$ وجود دارند به طوری که

$$w_1(sc - ka) \leq \circ, w_2(tc - kb) \leq \circ$$

در نتیجه

$$w_1 w_2 stc \leq w_1 w_2 tka, w_1 w_2 stc \leq w_1 w_2 skb$$

لذا

$$\begin{aligned} w_1 w_2 stc &\leq w_1 w_2 ska \wedge w_1 w_2 skb \\ &= w_1 w_2 (ta \wedge sb) \end{aligned}$$

در نتیجه

$$w_1 w_2 (stc - k(ta \wedge sb)) \leq \circ \Rightarrow c/k \leq (ta \wedge sb)/st$$

و بنابراین $a/s \wedge b/t = (ta \wedge sb)/st$

حال شرط f -مدول بودن، $s^{-1}M$ را بررسی می‌کنیم:
فرض کنیم $a/k \geq \circ$ ، در این صورت w ای هست که $wa \geq \circ$. بنابراین داریم

$$\begin{aligned}
(wa)/(kw)(x/s \vee y/t) &= (wa)/(wk)((tx \vee sy)/(st)) \\
&= (wtax \vee wsay)/(wkst) \\
&= w(tax \vee say)/(wkst) \\
&= (tax \vee say)/(ksb) \\
&= (ax/ks) \vee (ay/kt) \\
&= (ktax \vee ksay)/(k^{\vee}st) \\
&= (tax \vee say)/(kst)
\end{aligned}$$

بنابراين

$$a/k(x/s \vee y/t) = (ax)/ks \vee (ay/kt)$$

(۴) بنا به فرمول $\vee$ و $\wedge$ در (۳) داريم،

$$x/\wedge \vee y/\wedge = (x \vee y)/\wedge, \quad x/\wedge \wedge y/\wedge = (x \wedge y)/\wedge$$

بنابراين i ، $\vee$ و $\wedge$ را حفظ مى کند.

۱.۲.۲ تبصره -

اگر M يك f -مدول باشد آنگاه با توجه به فرمول $\vee$ و $\wedge$ داريم $a/s \vee b/s = (a \vee b)/s$ و $a/s \wedge b/s = (a \wedge b)/s$ و همينطور داريم

$$|a/s| = (a/s) \vee (-a/s) = (a \vee (-a))/s = |a/s|$$

$$(a/s)^+ = (a/s) \vee (0/1) = (a \vee (0)) / s = a^+ / s$$

$$(a/s)^- = (-a/s) \wedge (0/1) = ((-a) \wedge 0) / s = a^- / s$$

۳.۲ ساختارهای توپولوژیکی روی ℓ -مدولها و فضاهاى ريس

ريس

در این فصل به معرفی مفاهیم دیگر در فضای ريس مثل دنباله‌های پوچ و همگرایی دنباله‌ها، می‌پردازیم و با استفاده از آنها ایدآلهای بسته و در نتیجه طیف ایدآل‌های بسته را معرفی می‌نماییم.

۱.۳.۲ تعريف فرض کنیم E یک فضای ريس باشد.

E را ارشمیدسی گوئیم هر گاه اگر $nx \leq a$ برای هر $n = 1, 2, \dots$ برقرار باشد آنگاه $0 \leq x$.

یک دنباله $(x_n)_{n \geq 1}$ را نزولی می‌گوئیم هر گاه برای هر $n \leq m$ $x_m \leq x_n$. اگر $(x_n)_{n \geq 1}$ یک دنباله نزولی در E باشد و $x = \inf\{x_n | n \geq 1\}$ آنگاه می‌نوئسیم $x_n \downarrow x$. $x_n \uparrow x$ نیز به صورت دوگان تعريف می‌شود.

دنباله $(y_n)_{n \geq 1}$ را همگرا به y می‌گوئیم و می‌نوئسیم وقتی $y_n \rightarrow y$ ، $n \rightarrow \infty$ و یا با نماد $o - \lim_{n \rightarrow \infty} y_n = y$ نمایش می‌دهیم هر گاه یک دنباله $(x_n)_{n \geq 1}$ موجود باشد به طوری که $0 \leq x_n \downarrow$ و برای هر $n \in N$ $|y_n - y| \leq x_n$.

دنباله $(x_n)_{n \geq 1}$ که در شرط $0 \leq x_n \downarrow$ صدق کند را یک دنباله پوچ می‌گوئیم.

۲.۳.۲ گزاره فرض كنيم $(x_n)_{n \geq 1}$ و $(y_n)_{n \geq 1}$ دنباله‌هايى در فضاى ريس E باشند كه وقتى $n \rightarrow \infty$ ، $x_n \rightarrow x$ و $y_n \rightarrow y$ و $\alpha, \beta \in Q$. در اين صورت

$$(۱) \quad o - \lim_{n \rightarrow \infty} (\alpha x_n + \beta y_n) = \alpha x + \beta y$$

$$(۲) \quad o - \lim_{n \rightarrow \infty} (x_n \vee y_n) = x \vee y \quad \text{و} \quad o - \lim_{n \rightarrow \infty} (x_n \wedge y_n) = x \wedge y$$

۳.۳.۲ تعريف فرض كنيم $A \subseteq E$ و E يك فضاى ريس باشد در اين صورت بستار A را با نماد $\bar{A}$ نمايش مى‌دهيم مجموعه تمام $a = o - \lim_{n \rightarrow \infty} \alpha_n$ تعريف مى‌كنيم كه $a_n \in A$. $\bar{A}$ را بسته گوييم هرگاه $\bar{A} = A$.

۴.۳.۲ تبصره بستارگيرى مذکور در ۳.۳، در قوانين زير صدق مى‌کند

$$(۱) \quad A \subseteq \bar{A} \quad (۲) \quad \overline{\bar{A}} = \bar{A} \quad (۳) \quad \text{اگر } A \subseteq B \text{ آنگاه } \bar{A} \subseteq \bar{B}$$

۵.۳.۲ قضيه فرض كنيم E يك فضاى ريس و I و J دو ايدآل از E و B يك باند از E باشد در اين صورت

$$(۱) \quad \bar{I} \text{ نيز يك ايدآل است.}$$

(۲) اگر E داراى يك دنباله پوچ ناصفر باشد آنگاه $\bar{I}$ يك باند است.

$$(۳) \quad \bar{B} \text{ يك باند است.}$$

$$(۴) \quad \overline{I \cap J} = \bar{I} \cap \bar{J}$$

اثبات: (۱) با استفاده از گزاره ۲.۳ واضح است كه $\bar{I}$ زيرفضاى بردارى E است.

فرض كنيم $|a| < x \leq 0$ و $a \in \bar{J}$. بنا بر اين $a_n \in J$ وجود دارد به طورى كه $a = o - \lim_{n \rightarrow \infty} a_n$. در نتيجه $|a| = o - \lim_{n \rightarrow \infty} |a_n|$. لذا

$|a_n| \wedge x \in J$, n زیرا برای هر $x \in \bar{J}$ بنابراین $x = |a| \wedge x = o - \lim_{n \rightarrow \infty} (|a_n| \wedge x)$
 اگر $|x| \leq |a|$ و $a \in \bar{J}$ آنگاه $|x|, x^+ \in \bar{J}$ (زیرا $0 \leq x^+ \leq |x|$) بنابراین
 $x = 2x^+ - |x| \in \bar{J}$ پس $\bar{J}$ یک ایدآل است.

(۲) فرض کنیم $(a_n)_{n \geq 1}$ دنباله‌ای از E باشد که $a_n \downarrow 0$. فرض کنیم $S \subseteq \bar{I}$ و
 $x = \sup S$ موجود باشد. برای هر $n \geq 1$ داریم $x - a_n < x$ بنابراین طبق تعریف
 $s_n \in S$, $\sup S$ موجود است به طوری که $xa_n \leq s_n \leq x$.

در نتیجه $0 \leq x - s_n \leq a_n$ بنابراین $x = o - \lim_{n \rightarrow \infty} s_n$ در نتیجه $x \in \bar{I}$.

(۳) با توجه به (۲) می‌توان فرض کرد که E دارای دنبالهٔ پوچ ناصفر نیست.
 بنابراین $\bar{B} = B$ یک باند است.

(۴) $\bar{I} \cap \bar{J} \supseteq \overline{I \cap J}$ واضح است. فرض کنیم $x \in \bar{I} \cap \bar{J}$ آنگاه $x = o - \lim_{n \rightarrow \infty} a_n$

و $x = o - \lim_{n \rightarrow \infty} b_n$ که در آن $a_n \in I$, $b_n \in J$, $(n \in N)$.

بنابراین $x^+ = o - \lim_{n \rightarrow \infty} a_n^+ = o - \lim_{n \rightarrow \infty} b_n^+$ و $x^- = o - \lim_{n \rightarrow \infty} a_n^- = o - \lim_{n \rightarrow \infty} b_n^-$.

در نتیجه $x^+ = o - \lim_{n \rightarrow \infty} a_n^+ \wedge b_n^+$ و $x^- = o - \lim_{n \rightarrow \infty} a_n^- \wedge b_n^-$ در نتیجه $x^+, x^- \in \overline{I \cap J}$

لذا $x = x^+ - x^- \in \overline{I \cap J}$. در نتیجه $\bar{I} \cap \bar{J} = \overline{I \cap J}$.

فصل ۳

طیفهای بدون نقطه

۱.۳ صورت بدون نقطه طیف کیمل

۱.۱.۳ تعریف فرض کنیم E یک فضای ریس باشد مجموعه تمام ایدآلهای E را با $\mathcal{L}(E)$ نمایش می‌دهیم. $\mathcal{L}(E)$ را طیف اولیه E می‌نامیم.

۲.۱.۳ قضیه فرض کنیم E یک فضای ریس باشد.

(۱) $\mathcal{L}(E)$ همراه با $\subseteq$ یک فریم است.

(۲) $I \in \mathcal{L}(E)$ فشرده است اگر و تنها اگر $a \in E$ موجود باشد به طوری که $E = [a]$.

(۳) برای هر $I \in \mathcal{L}(E)$ ، $I^\perp$ شبه متمم I است. یعنی $\mathcal{L}(E)$ یک لاتیس کامل شبه

متمم دار است که $I^* = I^\perp$.

و اگر E کامل باشد داریم:

(۴) $I \in \mathcal{L}(E)$ دارای متمم است اگر و تنها اگر I یک باند باشد.

(۵) $\mathcal{L}(E)$ یک جبر استون است.

اثبات:

(۱) فرض کنیم $\{H_i | i \in I\}$ خانواده‌ای از ایدآلهای E باشد. واضح است که $\bigcap_{i \in I} H_i$ یک ایدآل است. بنابراین $\mathcal{L}(E)$ یک لاتیس کامل است نشان می‌دهیم $\bigvee_{i \in I} H_i = \sum_{i \in I} H_i$ کفایت نشان دهیم $\sum H_i$ یک ایدآل است.

فرض کنیم $a \in E$ ، $|a| \leq |h_1 + \dots + h_n|$ که $h_k \in H_{i_k}$ ($1 \leq k \leq n$).
 آنگاه $|a| \leq |h_1| + \dots + |h_n|$. پس طبق خاصیت تجزیه ریس، $0 \leq x_i \leq |h_i|$ موجودند به طوری که $|a| = x_1 + \dots + x_n$. چون H_i ها ایدآل هستند پس $x_i \in H_i$ و $|a| \in \sum_{i \in I} H_i$. به همین ترتیب ثابت می‌شود که $a^+ \in \sum_{i \in I} H_i$ لذا $a = 2a^+ - |a| \in \sum_{i \in I} H_i$ یعنی $\sum H_i$ یک ایدآل است.

حال برای اثبات فریم بودن $\mathcal{L}(E)$ ، ثابت می‌کنیم $H \cap \sum_{i \in I} H_i = \sum_{i \in I} H \cap H_i$ که در آن $H \in \mathcal{L}(E)$. واضح است. فرض کنیم $x \in H \cap \sum_{i \in I} H_i$. بنابراین $x \in H$ و $|x| = h_1 + \dots + h_n$ که $h_k \in H_{i_k}$. اگر $n = 2$ باشد داریم

$$\begin{aligned} |x| &= |x| \wedge (h_1 + h_2) \leq (2|x|) \wedge (|x| + h_1) \wedge (|x| + h_2) \wedge (h_1 + h_2) \\ &= (|x| + |x| \wedge h_1) \wedge (h_2 + |x| \wedge h_1) \\ &= |x| \wedge h_1 + |x| \wedge h_2 \in \sum_{i \in I} H \cap H_i \end{aligned}$$

بنابراین با استفاده از استقراء روی n داریم

$$|x| = |x| \wedge (h_1 + \dots + h_n) \leq |x| \wedge u_1 + \dots + |x| \wedge u_n \in \sum_{i \in I} H \cap H_i$$

در نتیجه $|x| \in \sum_{i \in I} H \cap H_i$ و چون $\sum_{i \in I} H \cap H_i$ یک ایدآل است $x \in \sum_{i \in I} H \cap H_i$ این اثبات فریم بودن $\mathcal{L}(E)$ را کامل می‌کند.

(۲) فرض کنیم I فشرده باشد بنابراین از $I = \sum_{a \in I} [a]$ نتیجه می‌شود که $a_i \in I$ وجود دارند به طوری که $I = [a_1] + \dots + [a_n] = [|a_1| \vee \dots \vee |a_n|]$ زیرا

$a = |a_1| \vee \cdots \vee |a_n|$ قرار می‌دهیم. برقرار است. $a, b \in E$ برای هر $[a] + [b] = [|a| \vee |b|]$ بنابراین $I = [a]$.

برعکس، فرض کنیم $I = [a]$ و $I_\alpha = \sum_{\alpha \in \Lambda} I_\alpha = \vee_{\alpha \in \Lambda} I_\alpha$. می‌توان فرض کرد که $a_\alpha \in I$ موجود است به طوری که $I_\alpha = [a_\alpha]$.

پس $[a] = \sum_{\alpha \in \Lambda} [a_\alpha]$. بنابراین $u_t \in [a_{\alpha_t}] \leq \circ$ موجود است به طوری که $|a| = u_1 + \cdots + u_k$ واضح است که

$$[a] \subseteq [u_1] + \cdots + [u_k] \subseteq [a_{\alpha_1}] + \cdots + [a_{\alpha_k}] \subseteq [a]$$

بنابراین $I = \vee_{t=1}^k [a_{\alpha_t}]$ ، یعنی I فشرده است.

(۳) فرض کنیم $x \in I \cap I^\perp$. لذا برای هر $y \in I$ ، $|x| \wedge |y| = \circ$ در حالت خاص

$$|x| \wedge |x| = \circ \text{ در نتیجه } |x| = \circ \text{ پس } x = \circ \text{ یعنی } I \cap I^\perp = \circ$$

حال فرض کنیم $I \cap J = \circ$ و $x \in J$. برای هر $y \in I$ داریم $|x| \wedge |y| \in I \cap J = \circ$ پس $|x| \wedge |y| = \circ$ یعنی $x \perp y$. در نتیجه $x \in I^\perp$. بنابراین $J \subseteq I^\perp$. این ثابت می‌کند که $I^\perp$ ، شبه متمم I است.

(۴) فرض کنیم $I \in \mathcal{L}(E)$. چون $I^\perp = I^*$ ، پس I دارای متمم است اگر و تنها اگر

$$I \oplus I^\perp = I + I^\perp = I \vee I^\perp = E$$

از طرف دیگر $E = B(I) \oplus I^\perp$ ، بنابراین I دارای متمم است اگر و تنها اگر

$$I \oplus I^\perp = B(I) \oplus I^\perp$$

یعنی اگر و تنها اگر I یک باند باشد.

(۵) داریم $E = I^\perp \oplus I^{\perp\perp}$. بنابراین برای هر $I \in \mathcal{L}(E)$ ، $I^* \vee I^{**} = e_{\mathcal{L}(E)}$ برقرار

است بنابراین $\mathcal{L}(E)$ ، یک جبر استون است.

۳.۱.۳ تعریف فرض کنیم E یک فضای ریس باشد. E را کراندار گوییم هرگاه

$$u \geq \circ \text{ موجود باشد به طوری که } E = [u]$$

۴.۱.۳ قضیه

(۱) E کراندار است اگر و تنها اگر $u \in E^+$ موجود باشد که برای هر $a \in E$ ، $r \in Q$ موجود باشد به طوری که $|a| \leq r|u|$.

(۲) $\mathcal{L}(E)$ یک فریم جبری است.

(۳) $\mathcal{L}(E)$ فشرده است اگر و تنها اگر E کراندار باشد.

اثبات: (۱) براحتی از تعریف نتیجه می شود.

(۲) از قضیه ۲.۱.۳ نتیجه می شود، (۳) نیز از قضیه ۲.۱.۳ نتیجه می شود.

۵.۱.۳ تعریف زیرمدول I از l -مدول M را ایدآل گوئیم هرگاه $|a| \leq |b|$ و $b \in I$ ، $a \in I$ را نتیجه دهد.

فرض کنیم M یک l -مدول باشد، مجموعه تمام ایدآلهای M را با $\mathcal{L}(M)$ نمایش می دهیم. $\mathcal{L}(M)$ را طیف اولیه M می نامیم.

۶.۱.۳ قضیه

فرض کنیم M یک l -مدول باشد.

(۱) $\mathcal{L}(M)$ همراه با $\subseteq$ یک فریم است.

(۲) $I \in \mathcal{L}(M)$ فشرده است اگر و تنها اگر $m \in M$ موجود باشد به طوری که $M = [m]$.

اثبات:

(۱) فرض کنیم $\{H_i | i \in I\}$ خانواده ای از ایدآلهای M باشد. واضح است که

$\bigcap_{i \in I} H_i$ یک ایدآل است. بنابراین $\mathcal{L}(M)$ یک لاتیس کامل است نشان می دهیم

کافیست نشان دهیم $\bigvee_{i \in I} H_i = \sum_{i \in I} H_i$ ، کافیست نشان دهیم $\sum H_i$ یک ایدآل است.

فرض کنیم $|m| \leq |h_1 + \dots + h_n|$, $m \in M$ که $h_k \in H_{i_k}$ ($1 \leq k \leq n$).
 آنگاه $|m| \leq |h_1| + \dots + |h_n|$. پس طبق قضیه (۵) در یادآوری $|h_i| \leq x_i \leq |h_i|$
 موجودند به طوری که $|m| = x_1 + \dots + x_n$. چون H_i ها ایدآل هستند پس
 $|m| \in \sum_{i \in I} H_i$ و $x_i \in H_i$ به همین ترتیب ثابت می شود که $m^+ \in \sum_{i \in I} H_i$ لذا
 $m = 2m^+ - |m| \in \sum_{i \in I} H_i$ یعنی $\sum H_i$ یک ایدآل است.
 حال برای اثبات فریم بودن $\mathcal{L}(M)$ ، ثابت می کنیم $H \cap \sum_{i \in I} H_i = \sum_{i \in I} H \cap H_i$
 که در آن $H \in \mathcal{L}(M)$. $\sum_{i \in I} H \cap H_i \subseteq H \cap \sum_{i \in I} H_i$ واضح است. فرض کنیم
 $x \in H \cap \sum_{i \in I} H_i$. بنابراین $x \in H$ و $|x| = h_1 + \dots + h_n$ که $h_k \in H_{i_k}$. اگر $n = 2$
 باشد داریم

$$\begin{aligned} |x| = |x| \wedge (h_1 + h_2) &\leq (2|x|) \wedge (|x| + h_1) \wedge (|x| + h_2) \wedge (h_1 + h_2) \\ &= (|x| + |x| \wedge h_1) \wedge (h_2 + |x| \wedge h_1) \\ &= |x| \wedge h_1 + |x| \wedge h_2 \in \sum_{i \in I} H \cap H_i \end{aligned}$$

بنابراین با استفاده از استقراء روی n داریم

$$|x| = |x| \wedge (h_1 + \dots + h_n) \leq |x| \wedge u_1 + \dots + |x| \wedge u_n \in \sum_{i \in I} H \cap H_i$$

در نتیجه $|x| \in \sum_{i \in I} H \cap H_i$ و چون $\sum_{i \in I} H \cap H_i$ یک ایدآل است $x \in \sum_{i \in I} H \cap H_i$
 این اثبات فریم بودن $\mathcal{L}(M)$ را کامل می کند.

(۲) فرض کنیم I فشرده باشد بنابراین از $I = \sum_{m \in I} [m]$ نتیجه می شود که
 $m_i \in I$ وجود دارند به طوری که $I = [m_1] \vee \dots \vee [m_n]$ زیرا $[m] + [n] = [m \vee n]$ برای هر $m, n \in M$ برقرار است. قرار می دهیم
 $I = [m]$ بنابراین $m = |m_1| \vee \dots \vee |m_n|$.

برعکس، فرض کنیم $I = [m]$ و $I = \bigvee_{\alpha \in \Lambda} I_\alpha = \sum_{\alpha \in \Lambda} I_\alpha$ می توان فرض کرد که
 $m_\alpha \in I$ موجود است به طوری که $I_\alpha = [m_\alpha]$.

پس $[m] = \sum_{\alpha \in \Lambda} [m_\alpha]$. بنابراین $u_t \in [m_{\alpha_t}]$ $\circ \leq$ موجود است به طوری که $|m| = u_1 + \dots + u_k$ واضح است که

$$[m] \subseteq [u_1] + \dots + [u_k] \subseteq [m_{\alpha_1}] + \dots + [m_{\alpha_k}] \subseteq [m]$$

بنابراین $I = \bigvee_{t=1}^k [m_{\alpha_t}]$ ، یعنی I فشرده است.

۷.۱.۳ تعریف فرض کنیم M یک l -مدول باشد. M را کراندار گوئیم هر گاه $u \geq \circ$ موجود باشد به طوری که $M = [u]$.

۸.۱.۳ قضیه

(۱) M کراندار است اگر و تنها اگر $u \in M^+$ موجود باشد که برای هر $m \in M$ ، $|m| \leq a|u|$ که $a \in A^+$ موجود باشد به طوری که

(۲) $\mathcal{L}(M)$ یک فریم جبری است.

(۳) $\mathcal{L}(M)$ فشرده است اگر و تنها اگر M کراندار باشد.

اثبات: (۱) براحتی از تعریف نتیجه می شود.

(۲) از قضیه ۷.۱.۳ نتیجه می شود، و (۳) نیز از تعریف کراندار و قضیه ۷.۱.۳

نتیجه می شود.

۹.۱.۳ لم فرض کنیم M یک l -مدول روی l -حلقه A باشد. در این صورت M

f -مدول است اگر و تنها اگر برای هر $m, n \in M^+$ داشته باشیم $[m] \cap [n] = [m \wedge n]$.

اثبات: فرض کنیم M یک f -مدول باشد. فرض کنیم $m, n \in M^+$. رابطه

$$[m \wedge n] \subseteq [m] \cap [n]$$

واضح است.

فرض کنیم $x \in [m] \cap [n]$. بنابراین $a, b \in A^+$ موجودند به طوری که $|x| \leq am, bn$ ، قرار میدهیم $a' = a + b$ ، داریم $|x| \leq a'm \wedge a'n = a'(m \wedge n)$. در نتیجه $x \in [m \wedge n]$. این تساوی $[m] \cap [n] = [m \wedge n]$ را اثبات می کند.

بر عکس، فرض کنیم تساوی برای هر $m, n \in M^+$ برقرار باشد. طبق این تساوی برای هر $a \in A^+$ و $m, n \in M^+$ که $m \wedge n = \circ$ ، داریم $am \wedge an = \circ$. حال فرض کنیم $a \in A^+$ و $m, n \in M^+$ داریم

$$(m - (m \wedge n)) \wedge (n - (m \wedge n)) = (m \wedge n) - (m \wedge n) = \circ$$

در نتیجه بنا بر رابطه قبل داریم

$$\begin{aligned} \circ &= a(m - (m \wedge n)) \wedge a(n - (m \wedge n)) = (am - a(m \wedge n)) \wedge (an - a(m \wedge n)) \\ &= (am \wedge an) - a(m \wedge n) \end{aligned}$$

بنابراین $(am \wedge an) = a(m \wedge n)$ یعنی M یک f -مدول است.

قضیه ۱۰.۱.۳ فرض کنیم M یک f -مدول روی l -حلقه A باشد. در این صورت $\mathcal{L}(M)$ به طور کوهنت نرمال است.

اثبات: چون عضوهای فشرده $\mathcal{L}(M)$ به صورت $[m]$ هستند، بنا به لم قبل $\mathcal{L}(M)$ کوهنت است. حال شرط نرمال بودن آن را بررسی می کنیم. فرض کنیم $I + J = [m]$ که در آن $I, J \in \mathcal{L}(M)$ و $m \in E^+$. پس $m_1 \in I$ و $m_2 \in J$ وجود دارند به طوری که $m = m_1 + m_2$. قرار می دهیم $u = |m_2| - |m_1| \wedge |m_2|$ و $v = |m_1| - |m_1| \wedge |m_2|$. داریم $u \in J$ و بنا بر این $I + [u] \subseteq [m]$. از طرف دیگر

$$m = |m| \leq |m_1| + |m_2| = (|m_1| + |m_1| \wedge |m_2|) + u$$

بنا بر این $m \in I + [u]$. یعنی $[m] = I + [u]$. به همین ترتیب ثابت می شود که $[m] = J + [v]$. همچنین داریم

$$u \wedge v = (|m_1| - |m_1| \wedge |m_2|) \wedge (|m_2| - |m_1| \wedge |m_2|) = |m_1| \wedge |m_2| - |m_1| \wedge |m_2| = \circ$$

لذا $\circ [u] \cap [v] = [u \wedge v] = \circ$. این قضیه را اثبات می کند.

۲.۳ صورت بدون نقطه طیف ماکسیمال

۱.۲.۳ لم برای هر فضای ریس E و برای هر $a, b \in E^+$ داریم $[a] \cap [b] = [a \wedge b]$.

اثبات: $[a] \wedge [b] \supseteq [a \wedge b]$ واضح است. فرض کنیم

$x \in [a] \cap [b]$. پس $r, s \in Q^+$ موجود است به طوری که $|x| < ra, sb$. قرار می دهیم

$r' = r + s$. بنابراین داریم $|x| \leq r'a \wedge r'b$. در نتیجه $x \in [a \wedge b]$. این لم را ثابت می کند.

۱.۲.۳ نمادگذاری

فرض کنیم E یک فضای ریس کراندار باشد و $E = [u]$ که $u > \circ$ باشد. فرض کنیم

$p \in Q$ در این صورت تعریف می کنیم pu را با $\bar{p}$ نشان می دهیم.

۲.۲.۳ قضیه فرض کنیم E یک فضای ریس کراندار باشد. در این صورت $S\mathcal{L}(E)$ کاملاً منظم است.

اثبات: ابتدا ثابت می کنیم که برای هر $a \in E$ و عدد گویای p که در $0 < p \leq 1$

صدق کند در $\mathcal{L}(E)$ داریم $[(a - \bar{p})^+] << [a]$.

برای این منظور ثابت می کنیم برای هر $0 < p < q$ داریم $[(a - \bar{p})^+] < [(a - \bar{q})^+]$

$$\begin{aligned} (a - \bar{q})^+ + (a - \bar{p})^- &= (a - \bar{q}) \vee \circ + (\bar{p} \vee a) \vee \circ \\ &= (a \vee \bar{q}) - \bar{q} + (\bar{p} \vee a) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= \circ \vee (\bar{q} - a) + (\bar{p} - \bar{q}) \vee (a - \bar{q}) \\
&\geq \bar{p} - \bar{q} = \overline{p - q} > \circ
\end{aligned}$$

در نتیجه

$$[(a - \bar{q})^+] + [(a - \bar{p})^-] \supseteq [(a - \bar{q})^+ + (a - \bar{p})^-] \supseteq \overline{p - q} = E$$

از طرف دیگر $(a - \bar{p})^+ \wedge (a - \bar{p})^- = \circ$ در نتیجه $[(a - \bar{p})^+] \cap [(a - \bar{p})^-] = \circ$ بنابراین داریم $[(a - \bar{p})^+] \prec [(a - \bar{q})^+]$.

حال نشان می‌دهیم که $S\mathcal{L}(E)$ کاملاً منظم است. چون برای هر $J \in S\mathcal{L}(E)$ $J = \cup\{[a] \mid a \in J^+\}$ (در $\mathcal{L}(E)$) داریم $J = s(J) = \vee\{s[a] \mid a \in J^+\}$ (در $S\mathcal{L}(E)$) در نتیجه کفایت ثابت کنیم برای هر $a \in E^+$ $s[a] = \vee\{s[(a - \bar{p})^+] \mid \circ < p \leq 1\}$ ، یعنی کافی است ثابت کنیم $s[a] = s(I)$ که در آن $I = \cup\{[(a - \bar{p})^+] \mid \circ < p \leq 1\}$ واضح است. بنابراین کافی است ثابت کنیم $[a]$ ، I کوچک است. فرض کنیم $[a] + J = E$. در نتیجه $e \in [a] + J$ ، پس $r > \circ$ در Q و $b_1 \in J$ موجودند به طوری که $u \leq ra + b_1$ قرار می‌دهیم $b = \frac{1}{r}|b_1|$ داریم

$$\begin{aligned}
&\circ < \frac{1}{r} \leq a + \frac{1}{r}b_1 = a + b \\
&\Rightarrow [a \vee b] = [a] + [b] \supseteq [a + b] \supseteq \left[\frac{1}{r}\right] = E \\
&\Rightarrow \exists p, q \in Q; \circ < \bar{p} < \bar{q} < a \vee b \\
&\Rightarrow \overline{q - p} \leq (a - p) \vee (b - p) \leq (a - p)^+ \vee b \in I + J \\
&\Rightarrow \overline{q - p} \in I + J \\
&\Rightarrow I + J = E
\end{aligned}$$

یعنی $[a]$ ، I کوچک است و حکم ثابت است.

۳.۲.۳ تبصره اگر S را بزرگترین حالت ممکن بگیریم، یعنی قراردهیم $S = \{s \in A \mid s \geq\}$. در این صورت $S^{-1}A$ کوچکترین f -حلقه‌ای قویست که شامل A است. که در قضیه بعد نشان داده می‌شود. در این حالت $S^{-1}A$ را با نماد $\tilde{A}$ نشان می‌دهیم، و آن را پوشش قوی A می‌خوانیم.

۴.۲.۳ قضیه تناظر A به $\tilde{A}$ یک فانکتور است. و در واقع یک انعکاس گراز f -حلقه‌ها به f -حلقه‌های قوی می‌باشد.

اثبات: فرض کنیم $f : A \rightarrow B$ یک l -همریختی باشد. در این صورت تابع $\tilde{f} : \tilde{A} \rightarrow \tilde{B}$ را با ضابطه $\tilde{f}(a/s) = f(a)/f(s)$ تعریف می‌کنیم. این تابع خوشتعریف است زیرا $f(1) = 1$. حال ثابت می‌کنیم که تابع $\tilde{f}$ همه اعمال را حفظ می‌کند. حفظ عمل جمع:

$$\begin{aligned} \tilde{f}(a/s + b/t) &= \tilde{f}((ta + sb)/st) \\ &= (f(t)f(a) + f(s)f(b))/f(s)f(t) \\ &= f(a)/f(s) + f(b)/f(t) \\ &= \tilde{f}(a/s) + \tilde{f}(b/t) \end{aligned}$$

حفظ عمل ضرب:

$$\begin{aligned} \tilde{f}((a/s)(b/t)) &= \tilde{f}(ab/st) \\ &= (f(a)f(b))/f(s)f(t) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 &= (f(a)/f(s))(f(b)/f(t)) \\
 &= \tilde{f}(a/s)\tilde{f}(b/t)
 \end{aligned}$$

حفظ عمل $\vee$:

$$\begin{aligned}
 \tilde{f}(a/s \vee b/t) &= \tilde{f}((ta \vee sb)/st) \\
 &= (f(t)f(a) \vee f(s)f(b))/f(s)f(t) \\
 &= f(a)/f(s) \vee f(b)/f(t) \\
 &= \tilde{f}(a/s) \vee \tilde{f}(b/t)
 \end{aligned}$$

حفظ عمل $\wedge$:

$$\begin{aligned}
 \tilde{f}(a/s \wedge b/t) &= \tilde{f}((ta \wedge sb)/st) \\
 &= (f(t)f(a) \wedge f(s)f(b))/f(s)f(t) \\
 &= f(a)/f(s) \wedge f(b)/f(t) \\
 &= \tilde{f}(a/s) \wedge \tilde{f}(b/t)
 \end{aligned}$$

حال ثابت می‌کنیم که $i: A \rightarrow \tilde{A}$ خاصیت جهانی را داراست. برای این منظور فرض کنیم $g: A \rightarrow B$ یک l -همریختی باشد که B یک f -حلقه قوی است. در این صورت تعریف می‌کنیم:

$$\bar{g}: \tilde{A} \rightarrow B; \quad \bar{g}(a/s) = g(a)g(s)^{-1}$$

توجه می‌کنیم که چون $g(s) \geq 1$ ، $g(s)$ وارون پذیر است. بنابراین $\bar{g}$ خوشتعریف است. حال ثابت می‌کنیم که $\bar{g}$ همریختی است.

حفظ عمل جمع:

$$\begin{aligned} \bar{g}(a/s + b/t) &= \bar{g}((ta + sb)/st) \\ &= g(ta + sb)g(st)^{-1} \\ &= (g(t)g(a) + g(s)g(b))g(s)^{-1}g(t)^{-1} \\ &= g(a)g(s)^{-1} + g(b)g(t)^{-1} \\ &= \bar{g}(a/s) + \bar{g}(b/t) \end{aligned}$$

حفظ عمل ضرب:

$$\begin{aligned} \bar{g}((a/s)(b/t)) &= g(ab)g(st)^{-1} \\ &= g(a)g(b)g(s)^{-1}g(t)^{-1} \\ &= g(a)g(s)^{-1}(g(b)g(t)^{-1}) \\ &= \bar{g}(a/s)\bar{g}(b/t) \end{aligned}$$

حفظ عمل $\vee$:

$$\begin{aligned} \bar{g}(a/s \vee b/t) &= \bar{g}((ta \vee sb)/st) \\ &= g(ta \vee sb)g(st)^{-1} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
&= (g(t)g(a) \vee g(s)g(b))g(s)^{-1}g(t)^{-1} \\
&= g(a)g(s)^{-1} \vee g(b)g(t)^{-1} \\
&= \bar{g}(a/s) + \bar{g}(b/t)
\end{aligned}$$

حفظ عمل $\wedge$:

$$\begin{aligned}
\bar{g}(a/s \wedge b/t) &= \bar{g}((ta \wedge sb)/st) \\
&= g(ta \wedge sb)g(st)^{-1} \\
&= (g(t)g(a) \wedge g(s)g(b))g(s)^{-1}g(t)^{-1} \\
&= g(a)g(s)^{-1} \wedge g(b)g(t)^{-1} \\
&= \bar{g}(a/s) + \bar{g}(b/t)
\end{aligned}$$

حال نشان می‌دهیم که $\bar{g}$ یکتاست. فرض کنیم $h: \tilde{A} \rightarrow B$ چنان باشد که برای هر $a \in A$ ، $h(a/\mathbf{1}) = g(a)$ در این صورت:

$$h(a/s) = h((a/\mathbf{1})(\mathbf{1}/s)) = g(a)h(s^{-1}) = g(a)h(s)^{-1} = g(a)g(s)^{-1} = \bar{g}(a/s)$$

بنابراین $\bar{g}$ با این ویژگی یکتاست. پس فانکتور فوق یک انعکاس‌گر است.

۵.۲.۳ تبصره هر f -حلقه قوی چون A یک Q -جبر زیر برای هر $n \in N$ ، $\mathbf{1}/n$ معنی دارد. بنابراین برای هر $m/n \in Q$ و $a \in A$ ؛ $(m/n)a$ معنی دارد. بنابراین قضیه

۴.۳ بیان می‌کند که برای مطالعه $\mathcal{L}(A)$ می‌توان فرض کرد که A یک Q -جبر است.

۶.۲.۳ قضیه فرض کنیم A یک حلقه مرتب باشد و S یک زیرمجموعه ضربی در A باشد که برای هر $s \in S$ داشته باشیم $s \geq 1$. و فرض کنیم M یک f -مدول روی A باشد. در این صورت $S^{-1}M$ یک f -مدول روی حلقه مرتب $S^{-1}A$ است که $\mathcal{L}(M) \cong \mathcal{L}(S^{-1}M)$.

اثبات: دو تابع $\phi : \mathcal{L}(M) \rightarrow \mathcal{L}(S^{-1}M)$ با ضابطه $\phi(J) = S^{-1}J = \{a/s | a \in J\}$ و $\psi : \mathcal{L}(S^{-1}M) \rightarrow \mathcal{L}(M)$ با ضابطه $\psi(I) = I \cap M$ را در نظر می‌گیریم. ابتدا دقت می‌کنیم که $S^{-1}J$ و $I \cap M$ به ترتیب l -ایده‌آل‌های $S^{-1}M$ و M می‌باشند، زیرا

$$|x| \leq |y|, \quad y \in I \cap M$$

$$\Rightarrow |x/\wedge| = |x|/\wedge \leq |y|/\wedge = |y/\wedge|, \quad y/\wedge \in I$$

$$\Rightarrow x/\wedge \in I$$

$$\Rightarrow x \in I \cap M$$

که این ثابت می‌کند $I \cap M$ ، l -ایده‌آل M است. و

$$|x/s| \leq |y/t|, \quad y \in S^{-1}J, y \in J$$

$$\Rightarrow w(s|y| - t|x|) \geq 0$$

$$\Rightarrow ws|y| \geq wt|x| = |wtx|$$

$$\Rightarrow wtx \in J$$

$$\Rightarrow x/s = wtx/wts \in S^{-1}J$$

که این نیز ثابت می‌کند $S^{-1}J$ ، l -ایده آل $S^{-1}M$ است. در ادامه توجه کنید که ϕ و ψ رابطه شمول $\subseteq$ را حفظ می‌کنند. و تابع معکوس هم دیگر هستند زیرا:

$$S^{-1}J \cap M = J, \quad S^{-1}(I \cap M) = I$$

برای اثبات دو رابطه فوق توجه می‌کنیم که $J \subseteq S^{-1}J \cap M$ ، $S^{-1}(I \cap M) \subseteq I$ واضح هستند. اکنون فرض کنیم $x \in S^{-1}J \cap M$ در این صورت $a \in J$ و $s \in S$ وجود دارند به طوری که $a/s = x$. چون $s \geq 1$ ، پس $|a/s| = |a|/s \leq |a|$ ، بنابراین چون J ، l -ایده آل است، $a/s \in J$ ، در نتیجه $x \in J$. یعنی $S^{-1}J \cap M = J$ برقرار است. برای اثبات رابطه دیگر، فرض کنیم $a/s \in I$ که $a \in M$ ، $s \in S$ ، بنابراین

$$a = sa/s \in I \Rightarrow a \in I \cap M \Rightarrow a/s \in S^{-1}(I \cap M)$$

بنابراین $S^{-1}(I \cap M) = I$.

در نتیجه ϕ و ψ همریختی‌های فریمی بوده و $\mathcal{L}(M) \cong \mathcal{L}(S^{-1}M)$.

۷.۲.۳ تبصره اگر S را بزرگترین حالت ممکن بگیریم، یعنی قراردسیم $S = \{s \in A \mid s \geq 1\}$. در این حالت $S^{-1}M$ را با نماد $\tilde{M}$ نشان می‌دهیم. اگر M یک f -مدول روی حلقه مرتب A باشد، در این صورت $\tilde{M}$ یک f -مدول روی حلقه مرتب $\tilde{A}$ است. که $\tilde{A}$ همواره یک Q -جبر است. بنابراین نتیجه قضیه قبل این است که برای بررسی $\mathcal{L}(M)$ ، همواره می‌توان فرض کرد که A یک Q -جبر است.

۸.۲.۳ نتیجه اگر A یک حلقه مرتب باشد و S یک زیرمجموعه ضربی در A باشد، و اگر M یک f -مدول روی A باشد. در این صورت $S\mathcal{L}(M) \cong S\mathcal{L}(\tilde{M})$.

۹.۲.۳ قضیه اگر A یک حلقه مرتب کراندار و Q -جبر باشد و M یک f -مدول کراندار روی A باشد آنگاه $SL(M)$ کاملاً منظم و فشرده است.

اثبات: ابتدا ثابت می‌کنیم که برای هر $a \in M$ و عدد گویای p که در $0 < p \leq 1$ صدق کند در $\mathcal{L}(M)$ داریم $[a] \ll [(a - \bar{p})^+]$.

برای این منظور ثابت می‌کنیم برای هر $0 < p < q$ داریم $[(a - \bar{p})^+] < [(a - \bar{q})^+]$

$$\begin{aligned} (a - \bar{q})^+ + (a - \bar{p})^- &= (a - \bar{q}) \vee 0 + (\bar{p} \vee a) \vee 0 \\ &= (a \vee \bar{q}) - \bar{q} + (\bar{p} \vee a) \\ &= 0 \vee (\bar{q} - a) + (\bar{p} - \bar{q}) \vee (a - \bar{q}) \\ &\geq \bar{p} - \bar{q} = \overline{p - q} > 0 \end{aligned}$$

در نتیجه

$$[(a - \bar{q})^+] + [(a - \bar{p})^-] \supseteq [(a - \bar{q})^+ + (a - \bar{p})^-] \supseteq \overline{p - q} = E$$

از طرف دیگر $(a - \bar{p})^+ \wedge (a - \bar{p})^- = 0$ در نتیجه $[(a - \bar{p})^+] \cap [(a - \bar{p})^-] = 0$ بنابراین داریم $[(a - \bar{p})^+] < [(a - \bar{q})^+]$.

حال نشان می‌دهیم که $SL(M)$ کاملاً منظم است. چون برای هر $J \in SL(M)$ ، $J = S(J) = \bigvee \{S[a] \mid a \in J^+\}$ (در $\mathcal{L}(M)$) داریم. در نتیجه کفایت ثابت کنیم برای هر $a \in M^+$ ، $0 < p \leq 1$ ، $S[a] = \bigvee \{S[(a - \bar{p})^+] \mid 0 < p \leq 1\}$ در $SL(M)$ برقرار است. یعنی کافی است ثابت کنیم $S[a] = S(I)$ که در آن $I = \bigcup \{[(a - \bar{p})^+] \mid 0 < p \leq 1\}$ واضح است. بنابراین کافی است ثابت کنیم $[a]$ ، کوچک است. فرض کنیم $[a] + J = M$. در نتیجه $u \in [a] + J$ پس $0 < r >$ در A و $b_1 \in J$ موجودند به طوری که $u \leq ra + b_1$. چون A کراندار است، $n \in \mathbb{N}$ وجود دارد به طوری که $0 < r < n$. بنابراین $u \leq ra + b_1 \leq na + b_1$. حال قرار می‌دهیم $b = \frac{1}{n}|b_1|$ ، در نتیجه داریم

$$\begin{aligned}
& \circ < \frac{1}{n} \leq a + \frac{1}{n}b \wedge = a + b \\
\Rightarrow & [a \vee b] = [a] + [b] \supseteq [a + b] \supseteq \left[\frac{1}{n}\right] = M \\
\Rightarrow & \exists p, q \in Q; \circ < \bar{p} < \bar{q} < a \vee b \\
\Rightarrow & \overline{q - p} \leq (a - p) \vee (b - p) \leq (a - p)^+ \vee b \in I + J \\
\Rightarrow & \overline{q - p} \in I + J \\
\Rightarrow & I + J = M
\end{aligned}$$

یعنی $[a]$ ، I کوچک است و لذا $SL(M)$ کاملاً منظم است. برای اثبات فشرده بودن $SL(M)$ کافیت توجه کنیم که چون M کراندار است، $\mathcal{L}(M)$ فشرده بوده لذا $SL(M)$ نیز فشرده است. در نتیجه حکم ثابت است.

۱۰.۲.۳ نتیجه اگر A یک حلقه مرتب کراندار و M یک f -مدول کراندار روی A باشد آنگاه $SL(M)$ کاملاً منظم و فشرده است.

اثبات: ابتدا ثابت می‌کنیم $\tilde{A}$ کراندار است. برای این منظور فرض کنیم $a/s \in \tilde{A}$ که در آن $a \in A$ و $s \geq 1$. چون A کراندار است، $n \in N$ وجود دارد به طوریکه $|a| \leq n$. بنابراین

$$|a/s| = |a|/s \leq |a|/1 \leq n/1 = n$$

در نتیجه $\tilde{A}$ کراندار است. به همین ترتیب ثابت می‌شود که $\tilde{M}$ نیز کراندار است. پس $\tilde{M}$ یک f -مدول روی $\tilde{A}$ است. چون $\tilde{A} \cong Q$ -جبر است پس بنا بر قضیه ۲.۲.۳ $SL(\tilde{M})$ کاملاً منظم و فشرده است. و بنابراین بنا بر قضیه ۸.۲.۳ $SL(M)$ نیز کاملاً منظم و فشرده است.

اگر L یک لاتیس کامل باشد که عضو $1 \in L$ در آن فشرده باشد، به همان شکل مشابه در ۷.۴.۱ می‌توان اشباع‌گر $s_L : L \rightarrow L$ را تعریف کرد. در این صورت $SL = \text{Fix}(s)$ همیشه یک لاتیس کامل است که فشرده است که عضو $1 \in L$ در آن فشرده است. برای هر حلقه A ، $SId(A)$ ، اشباع شده لاتیس همه ایده‌آلهای A ، همواره یک فریم است (بناشفسکی-هارتینگ [۳]). برای هر f -حلقه قوی A ، $SId(A)$ ، اشباع شده لاتیس همه ایده‌آلهای A ، با $SL(A)$ برابر است (بناشفسکی [۱]). ولی برای مدولها و l -مدولها و حتی فضاهای ریس با هر قدر شرط اضافی قوی، برقرار نیست. برای باز شدن بیشتر مطلب به مثال زیر توجه کنید.

۱۱.۲.۳ مثال $SL(M)$ و $Ssub(M)$ در حات کلی باهم برابر یا حتی یکرخت نیستند. به عنوان مثال فرض کنیم $A = R$ با ترتیب طبیعی، و $M = R^2$ با ترتیب مولفه‌ای، یعنی $(x, y) \leq (x', y')$ اگر و تنها اگر $x \leq x'$ و $y \leq y'$. واضح است که M یک f -مدول است، در واقع M یک فضای ریس کراندار، یکنواخت، ارشمیدسی و کامل است. $SL(M)$ و $Ssub(M)$ برابر و حتی یکرخت نیز نیستند. زیرا:

$$Ssub(M) = \{Rx | x \in M\} \quad \mathcal{L}(M) = \{0, M\} \cong 2$$

چون به ازای هر $x \in M$ و $x \neq 0$ ، Rx ماکسیمال است، لذا $s_{sub(M)}(Rx) = Rx$. در نتیجه $SL(M) = \{0, M\} \cong 2$ در حالی که $Ssub(M) = \{Rx | x \in M\}$ که یکی نیستند.

۳.۳ طیف l -ایدآلهای بسته

۱.۳.۳ نمادگذاری قرار می‌دهیم $c_E : \mathcal{L}(E) \rightarrow \mathcal{L}(E)$ با ضابطه $\bar{I} \mapsto I$ ، و $Cl(E) = \{I | c_E(I) = \bar{I} = I\}$ را طیف تمام ایدآلهای بسته می‌نامیم.

طیف ایدآل‌های بسته و طیف ماکسیمال یکریخت هستند اگر فضای ریس کامل و به طور یکنواخت کراندار باشد. قبل از آن قضیه زیر را می‌بینیم.

۲.۳.۳ قضیه فرض کنیم E یک فضای ریس کامل باشد. در این صورت $Cl(E)$ یک فریم زیرچسبان و $c_E : \mathcal{L}(E) \rightarrow Cl(E)$ یک خارج قسمت زیرچسبان است و به علاوه اگر E یک فضای ریس به طور یکنواخت کراندار باشد آنگاه c_E هم چگال است.

اثبات: فرض کنیم $I, J \in Cl(E)$ و $I \subset J$. ادعا می‌کنیم $E = J + J^\perp$ و $E \neq I + J^\perp$. فرض کنیم $x \in \overline{J^\perp}$. در این صورت دنباله‌ای چون $(x_n)_{n \geq 1}$ در $J^\perp$ وجود دارد به طوری که $x = O - \lim_{n \rightarrow \infty} x_n$. برای هر $h \in J$ داریم

$$|x| \wedge |h| = O - \lim_{n \rightarrow \infty} (|x_n| \wedge |h|) = O - \lim_{n \rightarrow \infty} \circ = \circ$$

بنابراین $x \in J^\perp$ یعنی $J^\perp$ بسته است.

چون E کامل است، ارشمیدسی است. پس E یک دنباله پوچ ناصفر است. در نتیجه $B(J) = \overline{J} = J$ و چون E کامل است $E = B(J) \oplus J^\perp = J \oplus J^\perp$. حال برای اثبات $E \neq I + J^\perp$ ، فرض کنیم $x \in J \setminus I$. ادعا می‌کنیم $x \notin I + J^\perp$. اگر $x \in I + J^\perp$ باشد، $a \in I$ و $b \in J^\perp$ موجود است به طوری که $x = a + b$. بنابراین $b = x - a \in J \cap J^\perp$ و این با $x \notin I$ تناقض دارد.

با توجه به تبصره ۲.۲.۲ و قضیه ۵.۳.۳ (۴)، $c_E : \mathcal{L}(E) \rightarrow \mathcal{L}(E)$ یک عملگر بستار است که اشتراک متناهی را حفظ می‌کند، بنابراین یک هسته است که $fix(c_E) = Cl(E)$ ، در نتیجه $Cl(E)$ یک فریم، c_E ک خارج قسمت زیرچسبان است.

در پایان، فرض کنیم $E = \overline{J}$ و $u > \circ$ در E چنان باشد که $E = [u]$.

دنباله $(u_n)_{n \geq 1}$ در J وجود دارد که $u = O - \lim_{n \rightarrow \infty} u_n$. می‌توانیم فرض کنیم $u > n_n > \circ$. با توجه به تعریف، دنباله پوچ $(x_n)_{n \geq 1}$ موجود است به طوری که $u - u_n \leq x_n$. چون E یک فضای ریس به طور یکنواخت کراندار است پس

۱ و $0 < r < 1$ و $m \in N$ وجود دارد به طوری که $x_m \leq ru$. در نتیجه

$$\begin{aligned} 0 < u - u_m \leq x_m \leq ru &\Rightarrow 0 < (1-r)u \leq u_m \\ &\Rightarrow 0 < u \leq \frac{1}{1-r}u_m \in J \\ &\Rightarrow u \in J \end{aligned}$$

بنابراین $E = J$. پس c_E هم چگال است.

۳.۳.۳ نتیجه فرض کنیم ریس کامل و به طور یکنواخت کراندار باشد. در این صورت

یک یکریختی $h: S\mathcal{L}(E) \rightarrow C\mathcal{L}(E)$ وجود دارد به طوری که $hS_E = c_E$:

$$\begin{array}{ccc} \mathcal{L}(E) & \xrightarrow{S_E} & S\mathcal{L}(E) \\ c_E \searrow & & \downarrow h \\ & & Cl(E) \end{array}$$

اثبات: با توجه به قضیه ۸.۲.۳ و ۶.۱.۳ (۳) واضح است.

در ادامه این بخش قصد داریم ثابت کنیم که در طیف فوق طیف ماکسیمال و طیف ایدآل‌های بسته هر دو کاملاً منظم هستند. قبل از آن به لم زیر توجه می‌کنیم:

۴.۳.۳ نتیجه فرض کنیم E یک فضای ریس کامل و به طور یکنواخت کراندار باشد.

در این صورت $Cl(E)$ فریم فشرده و کاملاً منظم است.

اثبات: با استفاده از نتیجه ۴.۲.۳ و قضیه ۲.۲.۳ واضح است.

لازم به تذکر است که طیف ایدآل‌های بسته تحت شرایط کمتری نیز کاملاً منظم است. و نتیجه ۴.۳.۳ در بخش بعد به کار گرفته نمی‌شود. در واقع قضیه ۵.۳.۳ است که از اهمیت بیشتری برخوردار است.

۵.۳.۳ قضیه فرض کنیم E یک فضای ریس به طور یکنواخت کراندار و ارشمیدسی باشد در این صورت $Cl(E)$ کاملاً منظم و فشرده است.

اثبات: فشرده بودن $Cl(E)$ واضح است زیرا بنا به قضیه ۴.۲.۳ قسمت دوم، $c_E : \mathcal{L}(E) \rightarrow C\mathcal{L}(E)$ یک نگاشت فریمی و هم چگال است، چون $\mathcal{L}(E)$ فشرده است پس $Cl(E)$ نیز فشرده است. حال ثابت می‌کنیم $Cl(E)$ کاملاً منظم است. چون برای هر $J \in Cl(E)$ ، $J = \cup\{[a] | a \in J^+\}$ (در $\mathcal{L}(E)$) داریم $J = \bar{J} = \vee\{[\bar{a}] | a \in J^+\}$ (در $Cl(E)$). در نتیجه بنابه ۵.۲.۳ کافی است ثابت کنیم برای هر $a \in E^+$ ، $\{[\bar{a}] = \vee\{[(a-p)^+] | 0 < p \leq 1\}\}$ در $Cl(E)$ برقرار است. یعنی کافی است ثابت کنیم $[\bar{a}] = \bar{I}$ که در آن $I = \cup\{[(a-p)^+] | 0 < p \leq 1\}$. واضح است. حال ثابت می‌کنیم $a \in \bar{I}$ چون $a - (a - n^{-1}) = n^{-1}$ و E ارشمیدسی است، $n^{-1} \downarrow 0$. در نتیجه $a = a - \lim_{n \rightarrow \infty} a - n^{-1}$ پس $a = a^+ = O - \lim_{n \rightarrow \infty} (a - n^{-1})^+$ لذا $a \in \bar{I}$ و حکم ثابت است.

۶.۳.۳ تعریف فرض کنیم A و B دو فضای ریس باشند و $f : A \rightarrow B$ یک نگاشت ریس باشد. f را یک نگاشت ریس پیوسته گوئیم هرگاه برای هر دنباله پوچ $(x_n)_{n \geq 1}$ در A ، دنباله $(f(x_n))_{n \geq 1}$ در B پوچ باشد.

۷.۳.۳ لم فرض کنیم $f : A \rightarrow B$ یگ نگاشت ریس باشد. آنگاه:

$$۱. \text{ اگر } x_n \downarrow x \text{ آنگاه } f(x_n) \downarrow f(x).$$

$$۲. \text{ اگر } a = O - \lim_{n \rightarrow \infty} a_n \text{ آنگاه } f(a) = O - \lim_{n \rightarrow \infty} f(a_n).$$

اثبات: (۱) قرار می‌دهیم $t_n = x_n - x$. در این صورت $t_n \downarrow 0$. بنابراین $f(t_n) \downarrow 0$. اما $f(t_n) = f(x_n) - f(x)$ ، در نتیجه $f(x_n) \downarrow f(x)$.

(۲) دنباله $(t_n)_{n \geq 1}$ وجود دارد که $t_n \downarrow$ و $|a - a_n| \leq t_n$. در نتیجه $f(t_n) \downarrow$ و

$$|f(a) - f(a_n)| = f(|a - a_n|) \leq f(t_n)$$

و این بدین معنی است که $f(a) = O - \lim_{n \rightarrow \infty} f(a_n)$.

فصل ۴

دوگان کاکوتانی بدون نقطه

۱.۴ فانکتورهای طیفها

۱.۱.۴ نمادگذاری رسته تمام فضاهای ریس به طور یکنواخت کراندار و ارشمیدسی، همراه با نگاشت‌های ریس پیوسته بین آنها را با $BdARsz$ نمایش می‌دهیم. ما شاید به راحتی ثابت کنیم که $E \mapsto SL(E)$ یک فانکتور است. در واقع $L \mapsto SL$ در حالت کلی فانکتور نیست. برای داشتن یک چنین فانکتور، ایدآل‌های بسته و طیف آنها تعریف می‌شود. در آخرین قضیه این بخش ثابت می‌شود $E \mapsto Cl(E)$ یک فانکتور است و به این ترتیب مشکل فوق حل می‌شود.

۲.۱.۴ قضیه

۱. اگر $f : E \rightarrow D$ یک نگاشت ریس پیوسته باشد آنگاه برای هر ایده آل J از E داریم $\mathcal{L}f(\bar{J}) \subseteq \overline{\mathcal{L}f(J)}$.

۲. ضابطه $E \mapsto Cl(E)$ یک فانکتور از $BdARsz$ به $KCRFrm$ است.

اثبات: (۱) فرض کنیم $a \in \bar{J}$ و در این صورت دنباله $(a_n)_{n \geq 1}$ در J یافت می شود به طوری که $a = O - \lim_{n \rightarrow \infty} a_n$. چون f پیوسته است $f(a) = O - \lim f(a_n)$. بنابراین $f(a) \in \overline{\mathcal{L}f(J)}$. این بدین معنی است که $f[\bar{J}] \subseteq \overline{\mathcal{L}f(J)}$ د نتیجه $\mathcal{L}f(\bar{J}) \subseteq \overline{\mathcal{L}f(J)}$.

(۲) با توجه به (۱) داریم $Cl(E) \rightarrow cl(D) : \mathcal{L}f/Cl(E)$ خوشتعریف است و چون

$\mathcal{L}(\cdot)$ فانکتور است و دیاگرام

$$\begin{array}{ccc} \mathcal{L}(E) & \xrightarrow{c_E} & Cl(E) \\ \mathcal{L}_f & & \downarrow \mathcal{L}f/Cl(E) \\ \mathcal{L}(D) & \xrightarrow{C_D} & Cl(D) \end{array}$$

جابجا می شود، $E \mapsto Cl(E)$ فانکتور است.

۳.۱.۴ نتیجه $\mathcal{C} : KCRFrm \rightarrow BdMARsz$ یک فانکتور است .

با توجه به قضیه ۱۸.۳، ضابطه $E \mapsto Cl(E) = ME$ یک فانکتور است . آن را با $\mathcal{M}$ نشان می دهیم. در قضیه زیر می بینیم که $\mathcal{C}$ الحاق راست $\mathcal{M}$ است ، و این صورت توپولوژی بدون نقطه قضیه کاکوتانی را بدست می دهد.

۲.۴ فانکتور توابع حقیقی پیوسته

در بخش قبل دیدیم که $E \mapsto Cl(E)$ که آن را با $\mathcal{M}$ نشان می دهیم یک فانکتور است. در این بخش برای این فانکتور یک الحاق راست پیدا می کنیم. این فانکتور به ازای هر فریم فشرده و کاملاً منظم L ، یک فضای ریس یکنواخت (که در این بخش معرفی می شود) و ارشمیدسی نسبت داده می شود که با توابع حقیقی پیوسته روی L تعریف می شود.

ابتدا فریم اعداد حقیقی را تعریف می کنیم. این فریم را با $\mathcal{R}$ نشان می دهیم و آن را فریم تولید شده توسط زوج های (p, q) از اعداد گویا همراه با روابط زیر می گیریم:

$$(p, q) \wedge (r, s) = (p \vee r, q \wedge s) \quad (\mathcal{R}_1)$$

$$(p, q) \vee (r, s) = (p, s) \text{ آنگاه } p \leq r < q < s \text{ (R}_\tau\text{)}$$

$$(p, q) = \vee\{(r, s) | p < r < s < q\} \text{ (R}_\tau\text{)}$$

$$e = \vee\{(p, q) | p, q \in Q\} \text{ (R}_\tau\text{)}$$

توجه کنید که در نظریه مجموعه زمملو - فرانکل $\mathcal{R} \simeq O(\mathcal{R})$. حال فرض کنیم $\mathcal{C}(L)$ مجموعه تمام همریختی‌های فریمی از $\mathcal{R}$ به L باشد. $\mathcal{C}(L)$ به عنوان f -حلقه توسط ب. بناشفسکی ([۱] و [۲]) مطالعه شده است.

حال عمل‌های $(-, \vee, \wedge, \cdot, +)$ را روی $\mathcal{C}(L)$ تعریف می‌کنیم که با این عمل‌ها تشکیل یک f -حلقه می‌دهد. (بناشفسکی ([۱] و [۲]))

(۱) فرض کنیم $\diamond: Q^2 \rightarrow Q$: یک عمل پیوسته (با توپولوژی معمولی روی Q) باشد و $\alpha, \beta \in \mathcal{C}(L)$. برای هر $p, q \in Q$ ، تعریف می‌کنیم

$$\alpha \diamond \beta(p, q) = \vee\{\alpha(r, s) \wedge \beta(t, u) | (r, s) \diamond (t, u) \leq (p, q)\}$$

که در آن $(r, s) \diamond (t, u) \leq (p, q)$ بدین معنی است که هر گاه $r < x < s$ و $t < y < u$ آنگاه $p < x \diamond y < q$.

$$(-\alpha)(p, q) = \alpha(-q, -p) \text{ (۲)}$$

(۳) برای هر $r \in Q$ ، ثابت متناظر را با $\bar{r}$ نشان می‌دهیم و با $\bar{r}(p, q) = [[p < r < q]]$ تعریف می‌کنیم که در آن علامت $[[...]]$ مقدار درستی گزاره دوران آن است و مقدار ۰ یا ۱ را اختیار می‌کند.

اما در اینجا، $\mathcal{C}(L)$ را به عنوان یک فضای ریس مطالعه می‌کنیم. بنابراین به یک ضرب اسکالر احتیاج داریم که برای هر $r \in Q$ و $\alpha \in \mathcal{C}(L)$ به صورت $r\alpha = \bar{r}\alpha$ تعریف می‌کنیم که ضرب سمت راست تساوی ضرب $\mathcal{C}(L)$ به عنوان حلقه است.

همه ویژگی‌هایی که $\mathcal{C}(L)$ را یک فضای ریس می‌سازد، از f -حلقه بودن $\mathcal{C}(L)$ نتیجه می‌شود به جز ویژگی‌های زیر

$$\alpha \in \mathcal{C}(L), r, s \in Q \quad (r + s)\alpha = r\alpha + s\alpha \text{ . ۱}$$

۲. اگر $r \geq \circ$ و $\alpha \geq \circ$ آنگاه $r\alpha \geq \circ$.

برای اثبات (۱) کافی است ثابت کنیم $\overline{r+s} = \bar{r} + \bar{s}$ و برای اثبات (۲) کافی است ثابت کنیم اگر $r \geq \circ$ آنگاه $\bar{r} \geq \circ$.
هر دو آنها را لم بعد ثابت می‌کند.

۱.۲.۴ لم فرض کنیم L یک فریم و $r, s \in Q$ و $\alpha \in \mathcal{C}(L)$.

۱. برای هر عمل پیوسته $\diamond : Q^2 \rightarrow Q$ داریم $\bar{r} \diamond \bar{s} = \overline{r \diamond s}$.

۲. $\alpha \geq \circ$ اگر و تنها اگر $\alpha(-, \circ) = \circ$ که در آن $\alpha(-, \circ) = \bigvee \{(p, \circ) \mid p < \circ\}$.

۳. $\alpha \leq \circ$ اگر و تنها اگر $\alpha(\circ, -) = \circ$ که در آن $\alpha(\circ, -) = \bigvee \{(\circ, p) \mid \circ < p\}$.

۴. اگر $\alpha \leq \beta$ و $\beta \in \mathcal{C}(L)$ آنگاه برای هر $p \in Q$ $\alpha(p, -) \leq \beta(p, -)$ که در آن

$$(p, -) = \bigvee_{p < q} (p, q), (-, p) = \bigvee_{q < p} (q, p)$$

اثبات: فرض کنیم $p, q \in Q$.

حالت اول: فرض کنیم $\bar{r} \diamond \bar{s}(p, q) = \circ$. ثابت می‌کنیم $\overline{r \diamond s}(p, q) = \circ$.

فرض کنیم $x, y, z, w \in Q$ چنان باشند که $(x, y) \diamond (z, w) \leq (p, q)$. چون

$\circ = [[p < r \diamond s < q]]$ ، یکی از گزاره‌های $x < r < y$ یا $z < s < w$ نادرست است.

بنابراین $\circ = [[x < r < y]] \wedge [[z < s < w]]$ ، و در نتیجه

$$\bar{r} \diamond \bar{s}(p, q) = \bigvee \{ [[x < r < y]] \wedge [[z < s < w]] \mid (x, y) \diamond (z, w) \leq (p, q) \} = \circ$$

حالت دوم: فرض کنیم $\bar{r} \diamond \bar{s}(p, q) = 1$ بنابراین $p < r \diamond s < q$. قرار

دهید $V = \{(t_1, t_2) \in Q^2 \mid p < t_1 \diamond t_2 < q\}$. در حقیقت V نگاره معکوس

باز $\langle p, q \rangle$ است و لذا $x, y, z, w \in Q$ موجود است به طوری که

$(r, s) \in \langle x, y \rangle \times \langle z, w \rangle \subseteq V$ این بدین معنی است که $(x, y) \diamond (z, w) \leq (p, q)$ و

$$[[x < r < y]] = 1 = [[z < s < w]]$$

بنابراین

$$1 = \bigvee \{ [[x < r < y]] \wedge [[z < s < w]] \mid (x, y) \diamond (z, w) \leq (p, q) \} = \bar{r} \diamond \bar{s}(p, q)$$

$$\bar{r} \diamond \bar{s} = \overline{r \diamond s}$$

(۲) فرض کنیم $\alpha \geq \circ$ و $p < \circ$ داریم

$$\begin{aligned} \alpha(p, \circ) &= (\circ \vee \alpha)(p \vee \circ) = \bigvee \{ [[r < \circ < s]] \wedge \alpha(z, w) \mid (r, s) \vee (z, w) \leq (p, \circ) \} \\ &= \bigvee \{ [[r < \circ < s]] \wedge \alpha(z, w) \mid [[r < \circ < s]] = \circ \} = \circ \end{aligned}$$

زیرا اگر $(r, s) \vee (z, w) \leq (\beta, \circ)$ آنگاه $s \leq s \vee w \leq \circ$ یعنی $[[r < \circ < s]] = \circ$ در نتیجه $\alpha(-, \circ) = \circ$.

برعکس، فرض کنیم $\alpha(-, \circ) = \circ$ و $p, q \in Q$ کافی است ثابت کنیم

$$\alpha \wedge \circ(p, q) = [[p < \circ < q]] = \circ(p, q)$$

حالت اول: فرض کنیم $[[p < \circ < q]]$ چون برای هر $r > q$ ، $(p, r) \wedge (p, q) \leq (p, q)$ داریم

$$\begin{aligned} \alpha \wedge \circ(p, q) &= \bigvee \{ \alpha(r, s) \wedge [[z < \circ < w]] \mid (r, s) \wedge (z, w) \leq (p, q) \} \\ &\geq \bigvee \{ \alpha(p, r) \wedge [[p < \circ < q]] \mid r > q \} \\ &= \alpha\left(\bigvee_{r>q} (p, r)\right) \\ &= \alpha((p, -) \vee (-, \circ)) \\ &= \alpha(e) = 1 \end{aligned}$$

در نتیجه $\alpha \wedge \circ(p, q) = 1$.

حالت دوم: فرض کنیم $\circ = [[p < \circ < q]]$.

فرض کنیم $\circ \leq p < q$. لذا اگر $(r, s) \wedge (z, w) \leq (p, q)$ آنگاه

$\circ = [[z < \circ < w]]$ در نتیجه

$$\alpha \wedge \circ(p, q) = \bigvee \{ \alpha(r, s) \wedge [[z < \circ < w]] \mid (r, s) \wedge (z, w) \leq (p, q) \} = \circ$$

فرض کنیم $\circ = p < q$. لذا اگر $(r, s) \wedge (z, w) \leq (p, q)$ و $[[z < \circ < w]] = 1$ آنگاه

$(r, s) \leq (p, q)$ در نتیجه

$$\begin{aligned} \alpha \wedge \circ(p, q) &= \bigvee \{ \alpha(r, s) \wedge [[z < \circ < w]] \mid (r, s) \wedge (z, w) \leq (p, q) \} \\ &\leq \bigvee \{ \alpha(r, s) \wedge [[z < \circ < w]] \mid (r, s) \leq (p, q) \} \\ &\leq \bigvee \{ \alpha(r, s) \mid (r, s) \leq (p, q) \} \\ &\leq \alpha(\bigvee \{ (r, s) \mid (r, s) \leq (p, q) \}) \\ &= \alpha(p, q) \leq \alpha(-, \circ) = \circ \end{aligned}$$

بنابراین در هر صورت $\alpha \wedge (p, q) = [[p < \circ < q]]$ برقرار است یعنی $\alpha \geq \circ$.

(۳) از (۲) نتیجه می شود.

(۴) فرض کنیم $p \in Q$. آنگاه

$$\begin{aligned} \alpha(p, -) &= (\alpha \wedge \beta)(p, -) = \bigvee \{ \alpha(r, s) \wedge \beta(z, w) \mid r, z \geq p \} \\ &= \bigvee \{ \beta(z, w) \mid z \geq p \} = \beta(p, -) \end{aligned}$$

۲.۲.۴ قضیه فرض کنیم L یک فریم باشد

۱. $\mathcal{C}(L)$ ارشمیدسی است.

۲. اگر L فشرده باشد آنگاه $\mathcal{C}(L)$ کراندار است.

اثبات: (۱) فرض کنیم $\alpha \in \mathcal{C}(L)$ و $\alpha \leq n^{-1}$ ($n = 1, 2, \dots$). لذا با توجه به لم قبل برای هر $n \in \mathbb{N}$ داریم $\alpha(n^{-1}, -) = 0$. بنابراین $\alpha(n^{-1}, -) = 0 = \bigvee_{n=1}^{\infty} \alpha(n^{-1}, -)$. $\alpha(0, -) = \bigvee_{n=1}^{\infty} \alpha(n^{-1}, -) = 0$. در نتیجه بنا بر لم قبل $\alpha \leq 0$. این ثابت می‌کند $\mathcal{C}(L)$ ارشمیدسی است.

(۲) فرض کنیم $\alpha \in \mathcal{C}(L)$. داریم $\bigvee_{n=1}^{\infty} \alpha(-n, n) = 1$. چون L فشرده است، n ای وجود دارد به طوری که $\alpha(-n, n) = 1$. در نتیجه $\alpha(n, -) = 0 = \alpha(-n, n)$ و همچنین $\alpha(-, -n) = 0 = \alpha(-n, n)$. بنابراین با لم قبل، $-n \leq \alpha \leq n$. در نتیجه $\alpha \in [1]$. این بدین معنی است که $\mathcal{C}(L) = [1]$ ، یعنی $\mathcal{C}(L)$ کراندار است.

۳.۲.۴ تبصره فرض کنیم $f : L \rightarrow L'$ یک همریختی فریمی باشد. نگاشت $C(f) : \mathcal{C}(L) \rightarrow \mathcal{C}(L')$ را با ضابطه $\alpha \mapsto f \circ \alpha$ تعریف می‌کنیم. چون $C(f)$ یک همریختی فریمی است ([۱] را نگاه کنید)، $+$ ، $\cdot$ ، $\wedge$ ، $\vee$ را حفظ می‌کند. حال فرض کنیم $r \in \mathbb{Q}$ داریم

$$C(f)(r\alpha) = C(f)(\bar{r}), C(f)(\alpha) = \bar{r}.C(f)(\alpha) = rC(f)(\alpha)$$

زیرا $C(f)(\bar{r}) = \bar{r}$ و $f \circ 1$ را حفظ می‌کند). در نتیجه $C(f)$ یک نگاشت ریس است. در نتیجه قضیه زیر را داریم.

۴.۲.۴ قضیه اگر $f : L \rightarrow L'$ یک همریختی فریمی باشد $C(f) : \mathcal{C}(L) \rightarrow \mathcal{C}(L')$ یک نگاشت ریس است.

۵.۲.۴ قضیه (۱) اگر $f : E \rightarrow D$ یک نگاشت ریس باشد، E فضای ریس یکنواخت و D ارشمیدسی باشد، آنگاه f نگاشت ریس پیوسته است.
(۲) برای هر فریم فشرده و کاملاً منظم L ، $\mathcal{C}(L)$ یکنواخت است.

(۳) برای هر همریختی فریمی $f: L \rightarrow L'$ در کاتگوری $KCR\text{frm}$ ، $\mathcal{C}(f)$ یک نگاشت ریس پیوسته است.

(۴) اگر L فشرده باشد، آنگاه $\mathcal{C}(L)$ کراندار است.

اثبات: (۱) فرض کنیم $\circ \downarrow x_n \in E$. فرض کنیم $k \in N$. چون E یکنواخت است. $m_k \in N$ موجود است به طوری که $\circ \leq x_m < \overline{k^{-1}}$; $m \geq m_k$. بنابراین $\circ \leq f(x_m) \leq f(\overline{k^{-1}}) = k^{-1}f(u)$ که در آن $E = [u]$. چون D و $\circ = \inf\{k^{-1}f(u) | k = 1, 2, \dots\}$ ، بنابراین $\circ \downarrow f(x_n)$ یعنی f پیوسته است.

(۲) فرض کنیم $\alpha_n \in \mathcal{C}(L)$ یک دنباله باشد که $\circ \downarrow \alpha_n$ و $\circ < p < r$ و $\alpha_n(p, -) \geq \alpha_{n+1}(p, -)$ و $\alpha_n(-, p) \leq \alpha_{n+1}(-, p)$ داریم. برای هر $n \geq 1$ ثابت کنیم $\circ < p < r$ و $n \in N$ وجود دارند به طوری که $\alpha_n \leq \bar{p}$. فرض کنیم برای هر n, p $\alpha_n \not\leq \bar{p}$ در نتیجه $\alpha_n(p, -) \neq \circ$ و $\alpha_n(-, p) \neq 1$. قرار می دهیم $a_p = \bigvee_{n=1}^{\infty} \alpha_n(-, p)$ داریم $a_p \neq 1$ و $a_p \wedge b_p = \circ$. و همین طور داریم $b_p \neq \circ$ زیرا اگر $\circ < q < r$ وجود داشته باشد به طوری که $b_p = \circ$. در این صورت برای هر $p, q < p < r$ داریم $a_p \geq \alpha_m(-, p) \vee \alpha_m(q, -) = 1$ لذا با به بکار بردن فشردگی L ، $n \in N$ وجود دارد به طوری که $\alpha_n(-, p) = 1$ و این تناقض است. حال چون L کاملاً منظم است، $\alpha \in \mathcal{C}(L)$ یافت می شود به طوری که $\circ < \text{coz}(\alpha) \leq b_p$. قرار می دهیم.

که در آن $\beta = \frac{1}{n}|\alpha|$ ، $n\bar{p} \geq \alpha$ داریم $\text{coz}(\beta) \wedge a_p = \circ$ و $\circ < \beta \leq \bar{p}$. در نتیجه

$$\begin{aligned} (\beta - \alpha_n)(\circ, -) &= \bigvee \{ \beta(r, s) \wedge \alpha_n(z, w) | (r, s) - (z, w) \leq (\circ, -) \} \\ &= \bigvee \{ \beta(r, s) \wedge \alpha_n(z, w) | z < w \leq r < s \} \\ &= \bigvee \{ \beta(r, s) \wedge \alpha_n(z, w) | z < w \leq r < s \wedge w > \circ \wedge r \leq p \} \\ &= (\alpha_n > \circ \wedge \circ < \beta \leq p) \\ &\leq \text{coz}\beta \wedge \alpha_n(-, p) \leq \text{coz}\beta \wedge a_p = \circ \end{aligned}$$

بنابراین برای هر n ، $\circ < \beta \leq \alpha_n$ (با استفاده از لم ۱.۴). که با $\alpha_n \downarrow \circ$ در تناقض

است. بنابراین n و $\circ < p < r$ وجود دارد به طوری که $\alpha_n \leq \bar{p} < \bar{r}$. این یکنواخت بودن $\mathcal{C}(L)$ را ثابت می کند.

(۳) از (۱) و (۲) نتیجه می شود.

برای اثبات (۴) فرض کنید $\alpha \in \mathcal{C}(L)$. داریم $\bigvee_{n=1}^{\infty} \alpha(-n, n)$ چون L فشرده است n یافت می شود به طوری که $\alpha(-n, n) = 1$. در نتیجه $\alpha(-n, n) = (\alpha - n)(\circ, -)$ و بنابراین $\alpha(-n, n) = \alpha + n(-, \circ)$ و با استفاده از لم ۱.۴، $-n \leq \alpha \leq n$. لذا $\alpha \in [\bar{1}]$. این کراندار بودن $\mathcal{C}(L)$ را ثابت می کند. $\square$

۳.۴ الحاق بین فانکتورها

از قضیه ۲.۱.۴ یادآوری می کنیم که فانکتور $\mathcal{CL} = \mathcal{M} : \text{BUAR}_{sz} \rightarrow \text{KCRFrm}$ با ضابطه $E \mapsto ME$ یک فانکتور است. در قضیه زیر اثبات می کنیم که $\mathcal{M}$ الحاق چپ C است.

۶.۲.۴ قضیه $\mathcal{M}$ الحاق چپ C است.

اثبات: فرض کنید L یک فریم فشرده و کاملاً منظم باشد. $\varphi_L : \mathcal{LC}(L) \rightarrow L$ را با ضابطه $\varphi_L(I) = \bigvee_{x \in I^+} \text{coz}(x)$ تعریف می کنیم. به سادگی می توان دید که φ_L یک همریختی فریمی پوشاست. همچنین φ_L هم چگال است. برای این منظور فرض کنیم $\text{coz}(\alpha) = e$. در نتیجه داریم، $\text{coz}(|\alpha|) = e$ لذا $|\alpha|(\circ, -) = e$ لذا $q > \circ$ وجود دارد به طوری که $|\alpha|(q, -) = e$ یعنی $q > \circ$ وجود دارد به طوری که $|\alpha| > q > \circ$ بنابراین، $[\alpha] = \mathcal{C}(L) = e_{\mathcal{LC}(L)}$

چون $C_{\mathcal{C}(L)} : \mathcal{LC}(L) \rightarrow \mathcal{C}\mathcal{I}\mathcal{C}(L)$ کوچکترین خارج قسمت هم چگال $\mathcal{LC}(L)$ است، یک همریختی یکتا چون $\sigma_L : \mathcal{MC}(L) \rightarrow L$ وجود دارد به طوری که $\sigma_L \circ C_{\mathcal{C}(L)} = \varphi_L$. به عبارت دیگر همریختی یکتایی چون $\sigma_L : \mathcal{MC}(L) \rightarrow L$ وجود دارد به طوری که برای هر $\alpha \in \mathcal{C}(L)$ ، $\sigma_L(\langle \alpha \rangle) = \text{coz}(\alpha)$ ، $\langle \alpha \rangle = [\bar{\alpha}]$.

حال، برای هر $E \in BdMARsz$ ، $\tau_E : E \rightarrow \mathcal{C}(\mathcal{M}(E))$ را به صورت $\tau_E(a) = \hat{a}$ تعریف می‌کنیم که در آن $\hat{a}(p, q) = \langle (a - \bar{p}) \wedge (\bar{q} - a)^+ \rangle$ ثابت می‌کنیم. (σ_L, τ_A) یک الحاق می‌دهد. برای شروع ثابت می‌کنیم τ_A پیوسته است. باید ثابت کنیم که برای هر عمل $\diamond = +, \vee, \wedge$ و برای هر $a, b \in E$ و $r \in Q$ داریم $\widehat{a \diamond b} = \hat{a} \diamond \hat{b}$ و $\widehat{ra} = r\hat{a}$. ابتدا توجه می‌کنیم که برای هر $x, y \in E$ داریم $(x \wedge y)^+ = x^+ \wedge y^+$. بنابراین رابطه های

$$\widehat{(-a)}(p, q) = \langle (-a - \bar{p})^+ \wedge (\bar{q} + a)^+ \rangle = \hat{a}(-q, -p) = (-\hat{a})(p, q)$$

و برای هر $r \geq 0$ ،

$$\widehat{(ra)} = \langle (ra - \bar{p})^+ \wedge (\bar{q} - ra)^+ \rangle = \langle (a - r^{-1}\bar{p})^+ \wedge (r^{-1}\bar{q} - a)^+ \rangle = \hat{a}(r^{-1}\bar{p}, r^{-1}\bar{q}) = (r\hat{a})(p, q)$$

رابطه $\widehat{(ra)} = r\hat{a}$ را ثابت می‌کند.

فرض کنیم $p, q, r, s, w, z \in Q$ چنان باشند که $(r, s) + (w, z) \leq (p, q)$ داریم

$$\begin{aligned} (a + b - \bar{p}) \geq (a - \bar{r} + b - \bar{w}) &= \mathfrak{2}((a - \bar{r}) \wedge (b - \bar{w}) + (a - \bar{r}) \wedge (b - \bar{w})) \\ &= \mathfrak{2}(\mathfrak{2}((a - \bar{r}) \wedge (b - \bar{w})) + d) \geq \mathfrak{4}((a - \bar{r}) \wedge (b - \bar{w})) \end{aligned}$$

که در آن $d = (a - \bar{r}) \vee (b - \bar{w}) - (a - \bar{r}) \wedge (b - \bar{w}) \geq 0$. در نتیجه

$$(a - \bar{r})^+ \wedge (b - \bar{w})^+ \leq \frac{1}{\mathfrak{4}}(a + b - \bar{p})^+$$

به طور مشابه، $(\bar{s} - a)^+ \wedge (\bar{z} - b)^+ \leq \frac{1}{\mathfrak{4}}(\bar{q} - a - b)^+$ لذا

$$\langle ((a - \bar{r}) \wedge (\bar{s} - a))^+ \rangle \cap \langle ((b - \bar{w}) \wedge (\bar{z} - b))^+ \rangle \subseteq \langle ((a + b - \bar{p}) \wedge (\bar{q} - a - b))^+ \rangle$$

بنابراین $\hat{a} + \hat{b}(p, q) \leq \widehat{a + b}(p, q)$ در نتیجه با استفاده از منظم بودن $\mathcal{R}$ ، تساوی ثابت می‌شود.

حال عمل $\wedge$ را در نظر می‌گیریم. و $p, q, r, s, t, u \in Q$ را در نظر می‌گیریم به طوری

که $(r, s) \wedge (t, u) \leq (p, q)$ آنگاه داریم $p \leq r \wedge t, s \wedge u \leq q$. بنابراین

$$(a - \bar{r}) \wedge (b - \bar{t}) \leq (a - \bar{p}) \wedge (b - \bar{p}) = (a \wedge b) - \bar{p}$$

از طرف دیگر

$$(\bar{s} - a) \wedge (\bar{u} - b) \leq (\bar{q} - a) \vee (\bar{q} - b) = \bar{q} - (a \wedge b)$$

بنابراین $\hat{a} \wedge \hat{b}(p, q) \leq \widehat{a \wedge b}(p, q)$ که با استفاده از منظم بودن $\mathcal{R}$ ، $\hat{a} \wedge \hat{b} = \widehat{a \wedge b}$ را نشان می دهد.

برای عمل $\vee$ ، از رابطه $a \vee b = -((-a) \wedge (-b))$ می توان استفاده کرد. در نتیجه τ_E یک نگاشت ریس است. پیوستگی τ_E از قضیه ۴-۵ (۱) نتیجه می شود. حال، معادلات الحاق را ثابت می کنیم:

$$\sigma_{ME} \mathcal{M}_{\tau_E} = id_{ME}, (\mathcal{C}\sigma_L) \tau_{CL} = id_{CL}$$

کافیست ثابت کنیم برای هر $a \in E$ و $\alpha \in \mathcal{C}(L)$ و $p, q \in Q$

$$coz(\hat{a}) = \langle a \rangle \text{ و } coz(((\alpha - \bar{p}) \wedge (\bar{q} - \alpha))^+) = \alpha(p, q)$$

برای این منظور فرض کنیم $0 \leq p < q \leq \circ$. داریم $\bar{q} - a \leq \bar{p} - a$. در نتیجه $|a| \leq (-a)^+ \leq (\bar{q} - a)^+ \leq \langle a \rangle$ یعنی $\langle a \rangle \in \langle (\bar{q} - a)^+ \rangle$ بنابراین $\langle a \rangle \in \langle ((a - \bar{p}) \wedge (\bar{q} - a))^+ \rangle$. در حالت $0 \leq p < q$ داریم $a - \bar{p} < a$ و بنابراین $\langle a \rangle \in \langle (a - \bar{p})^+ \rangle \leq \langle a^+ \rangle$. در نتیجه $\langle a \rangle \in \langle ((a - \bar{p}) \wedge (\bar{q} - a))^+ \rangle$. این بدین معنی است که $coz(\hat{a}) = \bigvee_{\substack{0 \leq p < q \\ p < q \leq \circ}} \hat{a}(p, q) \leq \langle a \rangle$. برای اثبات عکس نامساوی، فرض کنیم $q \in Q$ چنان باشد که $q > 2a$. داریم $\langle a^+ \rangle = \langle (a \wedge (\bar{q} - a))^+ \rangle = \hat{a}(\circ, q)$ در نتیجه $a^+ \in \hat{a}(\circ, -)$. به طوری مشابه ثابت می شود که $a^- \in \hat{a}(-, \circ)$. لذا $a = a^+ - a^- \in coz \hat{a}$. یعنی $coz(\hat{a}) = \langle a \rangle$.

معادله دوم الحاق با استفاده از روابط زیر ثابت می شود:

$$\begin{aligned}
 \text{coz}((\alpha - \bar{p})^+ \wedge (\bar{q} - \alpha)^+) &= ((\alpha - \bar{p})^+ \wedge (\bar{q} - \alpha)^+)(\circ, -) \\
 &= \bigvee \{(\alpha - \bar{p}) \vee \circ(r, s) \wedge (\bar{q} - \alpha) \vee \circ(z, w) \mid r, z \geq \circ\} \\
 &= \bigvee \{(\alpha - \bar{p})(r, s) \wedge (\bar{q} - \alpha)(z, w) \mid r, z > \circ\} \\
 &= \bigvee \{\alpha(r + p, s + p) \wedge \alpha(q - w, q - z) \mid r, z \geq \circ\} \\
 &= \alpha \left(\bigvee_{\substack{r, z \geq \circ \\ s > r, u > z}} (r + p, s + p) \wedge (q - w, q - z) \right) \\
 &= \alpha((p, -) \wedge (-, q)) \\
 &= \alpha(p, q)
 \end{aligned}$$

این قضیه را اثبات می کند. $\square$

۴.۴ صورت بدون نقطه قضیه استون و ایراشتراس

در این بخش قضیه استون - ایراشتراس را برای $C(L)$ به عنوان فضای ریس اثبات می کنیم. این قضیه را صورت بدون نقطه قضیه استون - ایراشتراس تعمیم یافته می نامیم، زیرا هم صورت بدون نقطه است و هم کلی ترین شکل تعمیم یافته است. صورت کلاسیک این قضیه برای $C(X)$ به عنوان فضای ریس در [۱۸] بیان و اثبات شده است. برای بعضی تعریفها و نتایج که در زیر آورده شده است به [۴] رجوع کنید.

۱.۳.۴ تعریف فرض کنیم L یک فریم باشد. زیر مجموعه $S \subseteq C(L)$ را جدا کننده می گوئیم هر گاه L توسط $\text{Coz}(S)$ تولید شود.

۲.۳.۴ تبصره تعریف کلاسیک جداکننده نقاط با این تعریف معادل است، زیرا:

۳.۳.۴ قضیه فرض کنیم X یک فضای فشرده و هاسدورف باشد و A یک زیر جبر یکه از $C(X)$ باشد. اگر مجموعه های همصفر A ، $O(X)$ را تولید کنند آنگاه A جداکننده نقاط است. همچنین اگر A زیر لاتیس $C(X)$ باشد، عکس این مطلب نیز برقرار است.

۴.۳.۴ قضیه (قضیه استون - ویراشتراس) هر $\mathcal{R}$ -زیر جبر $C(L)$ که جداکننده باشد در $C(L)$ به طور یکنواخت چگال است. در اینجا نماد تحدید $\alpha \in C(L)$ به یک عضو w از L را تعریف می کنیم که تحدید یک تابع پیوسته به یک مجموعه باز، متناظر است.

۵.۳.۴ قضیه تحدید $\alpha \in C(L)$ به یک عضو w از L که با نماد $\alpha|_w$ نشان می دهیم، عبارت است از $w \rightarrow \downarrow \mathcal{R}$ که $\alpha|_w(r, s) = \alpha(r, s) = \alpha(r, s) \wedge w$ که در واقع ترکیب α با نگاشت خارج قسمتی $w \rightarrow \downarrow L$ با ضابطه $x \rightsquigarrow x \wedge w$ است.

۶.۳.۴ لم برای هر $\alpha \in C(L)$ و عدد طبیعی k, w_m که $m \in \mathbb{Z}$ وجود دارند که تشکیل یک پوشش می دهند، و همچنین $r_m \in \mathbb{Q}$ به طوری که برای هر $k \in \mathbb{Z}$

$$-1/k \leq (\alpha - r_m)|_{w_m} \leq 1/k$$

۷.۳.۴ قضیه (صورت بدون نقطه قضیه استون - ویراشتراس تعمیم یافته) هر زیر فضا-لاتیس E که جداکننده باشد و 1 را در برداشته باشد، به طور یکنواخت در $C(L)$ چگال است.

اثبات: فرض کنیم $\alpha \in C(L)^+$ و k یک عدد طبیعی باشد. فرض کنید $C = \{w_m | m \in \mathbb{Z}\}$ یک پوشش در L باشد، و $r_m \in \mathbb{Q}$ که در لم ۶.۴.۴ آورده شده است

و

$$-1/k \leq (\alpha - r_m)|_{w_m} \leq 1/k, \quad m \in \mathbb{Z}$$

فرض کنیم $w \in C$. با استفاده از کاملاً منظم بودن L ,

$$\begin{aligned} w = \bigvee \{x \in L : x \prec w\} &= \bigvee \{ \bigvee \{ \text{coz}(\alpha) : \alpha \in E, \text{coz}(\alpha) \leq x \} : x \prec w \} \\ &= \bigvee \{ \text{coz}(\alpha) \mid \alpha \in E, \text{coz}(\alpha) \prec w \} \end{aligned}$$

در نتیجه $\{ \text{coz}(\alpha) \mid \alpha \in E, \text{coz}(\alpha) \prec w, w \in C \}$ یک پوشش برای L است. بنابراین با استفاده از فشردگی L ، $\alpha_1, \dots, \alpha_n$ یافت می‌شوند به طوری که $\text{coz}(\alpha_1) \vee \dots \vee \text{coz}(\alpha_n) = e$ و $\text{coz}(\alpha_i) \prec w_i$ بنابرین یک $r > 0$ وجود دارد به طوری که $r \leq |\alpha_1| + \dots + |\alpha_n|$. قرار می‌دهیم $\beta_i = \frac{|\alpha_i|}{r} \wedge 1/n$. داریم $\beta_i \in E$ و $\text{coz}(\beta_i) = \text{coz}(\alpha_i) \prec w_i$ و $1 = \beta_1 + \dots + \beta_n$. حال قرار می‌دهیم $\beta = r_1 \beta_1 + \dots + r_n \beta_n$ ، اکنون ادعا می‌کنیم $|\alpha - \beta| \leq 1/k$. برای این منظور، فرض کنیم $w \in C' = \{w_1, \text{coz}(\beta_1)^*\} \wedge \dots \wedge \{w_n, \text{coz}(\beta_n)^*\}$ که با توجه به گزاره ۱ از [۳] یک پوشش است. داریم

$$(\alpha - \beta)|_w = \sum (\alpha \beta_i - r_i \beta_i)|_w = \sum ((\alpha - r_i)|_w) (\beta_i|_w)$$

حال برای هر i ، $w \leq w_i$ یا $w \leq \text{coz}(\beta_i)^*$ و بنابراین $|\alpha - r_i|_w \leq 1/k$ یا $|\alpha - r_i|_w \leq -1/k$ زیرا $\beta_i = 0$ ، $\text{coz}(\beta_i|_w) = \text{coz}(\beta_i) \wedge w$ در نتیجه

$$-1/k \beta_i|_w \leq ((\alpha - r_i)|_w) (\beta_i|_w) \leq 1/k \beta_i|_w$$

لذا با جمع روی i ، داریم $|\alpha - \beta|_w \leq 1/k$. چون w در یک پوشش تغییر می‌کند، $-1/k \leq \alpha - \beta \leq 1/k$. این همان چیزی است که می‌خواستیم.

۸.۳.۴ تبصره چون هر $\mathbb{R}$ -جبر بسته از $C(L)$ یک زیر لاتیس از $C(L)$ است ([۴]) و قضیه ۷.۴.۴، قضیه ۴.۴.۴ را نتیجه می‌دهد.

۵.۴ صورت بدون نقطه قضیه کاکوتانی

هدف نهایی که گفته شد در این فصل بررسی می‌شود. این هدف نهایی صورت بدون نقطه دوگان کاکوتانی است. هر فضای ریس کراندار ارشمیدسی و یکنواخت E را می‌توان در $C(L)$ نشانده، که L یک فریم فشرده و کاملاً منظم است.

۱.۴.۴ لم با نمادهای قضیه ۱.۳.۴، σ_L یکرختی است و τ_E یک به یک است.

اثبات: چون L کاملاً منظم است $\{\text{coz}(\alpha) \mid \alpha \in C(L)\}$ را تولید می‌کند. بنابراین چون $\sigma_L(\langle \alpha \rangle) = \text{coz}(\alpha)$ پس σ_L پوشاست. برای اثبات یک به یک بودن σ_L ، توجه می‌کنیم که چگال است و L و $MC(L)$ هر دو فشرده و منظم هستند. برای نشان دادن یک به یک بودن τ_E ، فرض کنیم $\hat{a} = \circ$ بنابراین τ_E پس $\langle \circ \rangle = \text{coz}(\hat{a}) = \langle a \rangle$ ، در نتیجه $\langle \circ \rangle = \langle a \rangle$ ، یعنی $a = \circ$. پس τ_E یک به یک است.

۲.۴.۴ تبصره از یک الحاق کاتگوریک، با استفاده از محدود کردن اشیا دو طرف کاتگوری‌ها، می‌توان یک هم ارزی بین دو زیر کاتگوری حاصل، بدست آورد. این الحاق خاص از طرف فریم‌ها به محدود کردن اشیا احتیاج ندارد، زیرا برای هر فریم فشرده و کاملاً منظم L ، $MC(L) \rightarrow L$ ، σ_L یکرختی است. و با استفاده از تعریف زیر طرف فضاهای ریس را محدود می‌کنیم.

۳.۴.۴ تعریف فضای ریس E را کامل می‌گوییم هرگاه τ_E پوشا باشد.

۴.۴.۴ تبصره چون $\tau_{C(E)}$ یکرختی است پس $C(L)$ به طور کامل است. بنابراین، الحاق قضیه ۱.۳.۴ یک هم ارزی بین دو کاتگوری فریم‌های کاملاً منظم و فشرده، و

فضاهای ریس کراندار یکنواخت ارشمیدسی کامل است. و این صورت توپولوژی بدون نقطه قضیه کاکوتانی است که از اصل انتخاب پاک شده است.

فصل ۵

نمایش نگاشت ریس در توپولوژی بدون نقطه

در این فصل، صورت بدون نقطه یک قضیه نمایش در آنالیز را می‌سازیم. این قضیه یک نمایش کلاسیک برای توابع ریس حقیقی روی $C(X)$ است، که برای هر نگاشت ریس حقیقی $\phi : C(X) \rightarrow \mathbb{R}$ که $\phi(1) = 1$ ، یک نقطه چون $x \in X$ نسبت می‌دهد که $\phi = \hat{x}$ ، که در آن ضابطه $\hat{x}$ عبارت است از $\hat{x}(\alpha) = \alpha(x)$ برای هر $\alpha \in C(X)$ ([۱۶] ص. ۱۶۳ را ببینید). در اثبات کلاسیک بدون مشخص کردن نقطه x از اصل انتخاب استفاده می‌شود.

در این رساله بجای فضای فشرده و هاسدورف از فریم فشرده و کاملاً منظم M و بجای $\hat{x}$ از $\tilde{p}$ که در آن $p \in M$ یک عضو اول است، استفاده می‌شود. $\tilde{p}$ با استفاده از برشهای ددکیند در ساختن عدد حقیقی $\tilde{p}(\alpha)$ تعریف می‌شود. سپس اثبات می‌شود که هر نگاشت ریس $\phi : C(M) \rightarrow \mathbb{R}$ به صورت $\phi(1)\tilde{p}$ است، که در آن $p = \vee \text{coz}(\ker \phi)$ (لم ۲.۲.۵). در ادامه یک تناظر یک به یک بین نگاشتهای ریس، اعضای اول، و ℓ -ایدآلهای اولی که در $\text{Fix}(\eta)$ هستند ایجاد می‌کنیم (قضیه ۴.۲.۵). اگر هم M کاملاً منظم نباشد، می‌توانیم یک فریم کاملاً منظم چون K_M پیدا کنیم که

$C(M) \simeq C(K_M)$ و همین طور یک تناظر یک به یک بین نگاشتهای ریس و اعضای اول ΣK_M داریم (قضیه ۵.۲.۵). سپس رابطه بین $\hat{q}$ و $\hat{p}$ در گزاره ۶.۲.۵ مطالعه می شود، و می بینیم که $\hat{q}$ و $\hat{p}$ در چه صورت برابر هستند.

۱.۵ صورت بدون نقطه $\hat{x}$

فرض کنیم M فریم، $a \in M$ و $\alpha \in C(M)$. مجموعه های $\{r \in \mathbb{Q} : \alpha(-, r) \leq a\}$ و $\{s \in \mathbb{Q} : \alpha(s, -) \leq a\}$ را به ترتیب با $U(a, \alpha)$ و $L(a, \alpha)$ نشان می دهیم. برای هر $r \in L(a, \alpha)$ و $s \in U(a, \alpha)$ واضح است که $r \leq s$. در واقع:

۱.۱.۵ لم فرض کنیم M یک فریم باشد، و $p \in M$ اول باشد، و $\alpha \in C(M)$ ، در این صورت $L = L(p, \alpha), U = U(p, \alpha)$ یک برش ددکیند است که آن را با $\tilde{p}$ نمایش می دهیم.

اثبات: چون p اول است، با استفاده از $\alpha(-, r) \wedge \alpha(r, -) = \circ$ داریم $L \cup U = \mathbb{Q}$. چون $L \neq \mathbb{Q}$ و به طور مشابه $U \neq \mathbb{Q}$. این لم را اثبات می کند.

۲.۱.۵ گزاره اگر p اول باشد، آنگاه $\mathbb{R} \rightarrow C(M) \rightarrow \tilde{p}$ یک همریختی f -حلقه هاست. در حالت خاص، $\mathbb{R} \rightarrow C(M) \rightarrow \tilde{p}$ یک نگاشت ریس کراندار است.

اثبات: فرض کنیم $\mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}^2 \rightarrow \diamond$ یک عمل پیوسته باشد. ثابت می کنیم که برای هر $\alpha, \beta \in C(M)$ داریم $\tilde{p}(\alpha \diamond \beta) = \tilde{p}(\alpha) \diamond \tilde{p}(\beta)$. فرض کنیم که $r \in L(p, \alpha \diamond \beta)$ و $s \in U(p, \alpha \diamond \beta)$ داریم $\alpha \diamond \beta(-, r) \leq p$ و بنابراین بر اساس تعریف

$$\bigvee \{ \alpha(-, z) \wedge \beta(-, w) : (-, z) \diamond (-, w) \leq (-, r) \} \leq p$$

چون p اول است، $\beta(-, w) \leq p$ یا $\alpha(-, z) \leq p$. در نتیجه $z \leq \tilde{p}(\alpha)$ یا $w \leq \tilde{p}(\beta)$. بنابراین

$$(\tilde{p}(\alpha), \tilde{p}(\beta)) \notin (-\infty, z) \times (-\infty, w)$$

یعنی

$$(\tilde{p}(\alpha), \tilde{p}(\beta)) \notin \bigcup \{(-\infty, z) \times (-\infty, w) : (-, z) \diamond (-, w) \leq (-, r)\}.$$

حالا چون $\diamond$ پیوسته است. و به طور مشابه $\tilde{p}(\alpha) \diamond \tilde{p}(\beta) \notin (-\infty, r)$. بنابراین $\tilde{p}(\alpha) \diamond \tilde{p}(\beta)$ با $\tilde{p}(\alpha \diamond \beta)$ برابر است. حال چون عملهای $\wedge, \vee, \cdot, +$ پیوسته هستند، $\tilde{p} : C(M) \rightarrow \mathbb{R}$ عملهای $\wedge, \vee, \cdot, +$ را حفظ می کند. و براحتی دیده می شود که $\tilde{p}(1) = 1$. $\square$

۲.۵ نمایش نگاشت ریس روی $C(M)$ در توپولوژی

بدون نقطه

۱.۲.۵ لم فرض کنیم M یک فریم باشد. نگاشتهای $e : \mathcal{LC}(M) \rightarrow M$ و $\ell : M \rightarrow \mathcal{LC}(M)$ را به ترتیب با ضابطه های $e(I) = \vee \text{Coz}(I)$ و $\ell(x) = \{\alpha \in C(M) : \text{coz}(\alpha) \leq x\}$ تعریف می کنیم. در این صورت

$$(1) \quad e \text{ الحاق چپ } \ell \text{ است.}$$

$$(2) \quad \eta = \ell \circ e : \mathcal{LC}(M) \rightarrow \mathcal{LC}(M) \text{ یک هسته است و } I \in \text{Fix}(\eta) \text{ اگر و تنها اگر}$$

$$x \in M \text{ و } I = \{\alpha : \text{coz}(\alpha) \leq x\} \text{ وجود داشته باشد که}$$

$$(3) \quad \text{اگر } M \text{ کاملاً منظم باشد، } e \circ \ell = \text{id}_M.$$

$$(4) \quad \text{اگر } M \text{ فشرده باشد آنگاه } \eta \text{ هم چگال است.}$$

اثبات: (۱) واضح است.

(۲) ویژگی توسیع و خود توانی η از (۱) نتیجه می‌شود. حال فرض کنیم $I, J \in \mathcal{LC}(M)$ و $\alpha \in \eta(I) \cap \eta(J)$ داریم

$$\text{coz}(\alpha) \leq (\bigvee \text{Coz}(I)) \wedge (\bigvee \text{Coz}(J)) = \bigvee \text{Coz}(I \cap J)$$

بنابراین $\alpha \in \eta(I \cap J)$. این طرف نابدیهی برابری $\eta(I) \cap \eta(J) = \eta(I \cap J)$ را اثبات می‌کند. برای اثبات قسمت دوم فرض کنیم $I = \eta(I)$. داریم $I = \{\alpha : \text{coz}(\alpha) \leq \bigvee \text{Coz}(I)\} = \text{le}(I) = \eta(I) = I$. بر عکس فرض کنیم $I = \{\alpha : \text{coz}(\alpha) \leq x\}$ و $\alpha \in \eta(I)$. بنابراین $\text{coz}(\alpha) \leq e(I) = \bigvee \text{Coz}(I) \leq x$. در نتیجه $\alpha \in I$. پس $\eta(I) = I$.

(۳) فرض کنیم M کاملاً منظم است. لذا $e(x) = \bigvee \{\alpha \in C(M) : \text{coz}(\alpha) \leq x\}$.

(۴) فرض کنیم M فشرده باشد، و $\eta(I) = C(M)$. در نتیجه $\alpha_1, \dots, \alpha_k \in I$ وجود دارد به طوری که $e = \text{coz}(\alpha_1) \vee \dots \vee \text{coz}(\alpha_k)$. قرار می‌دهیم $\alpha = |\alpha_1| + \dots + |\alpha_k| \in I$. داریم $e = \text{coz}(\alpha) = \alpha(\circ, -)$ و با استفاده از فشرده‌گی $\circ > r$ وجود دارد به طوری که $e = \alpha(r, -)$. بنابراین $\alpha < r \leq \alpha$ و در نتیجه $r \in I$ ، یعنی $I = C(M)$. لذا η هم چگال است. $\square$

۲.۲.۵ لم فرض کنیم M یک فریم باشد.

(۱) برای هر نگاهت ریس کراندار $\phi : C(M) \rightarrow \mathbb{R}$ و هر عضو اول p که $e(\ker \phi) \leq p$ داریم $\phi = \tilde{p}$.

(۲) اگر $e(\ker \phi) < e$ آنگاه $\ker \phi \in \text{Fix}(\eta)$ ، و اگر M کاملاً منظم باشد آنگاه $e(\ker \phi)$ یک عضو اول در M است.

اثبات: فرض کنید $\alpha \in \ker \phi$. در این صورت $\text{coz}(\alpha) \leq e(\ker \phi) \leq p$. بنابراین برای هر $r, s \in \mathbb{Q}$ که $r < \circ < s$ داریم

$$\alpha(-, r) \vee \alpha(s, -) \leq \text{coz}(\alpha) \leq p$$

لذا با توجه به تعریف $\tilde{p}(\alpha) = 0$ ، بنابراین $\alpha \in \ker \tilde{p}$ که $\ker \phi \subseteq \ker \tilde{p}$ را اثبات می‌کند. در نتیجه $\tilde{p}$ توسط ϕ تجزیه می‌شود، یعنی $d: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ وجود دارد به طوری که $d \circ \phi = \tilde{p}$. اما چون $1 \in \ker \tilde{p}$ و $d(1) = d(\phi(1)) = \tilde{p}(1) = 1$ و همینطور نگاهت همانی تنها تبدیل خطی از $\mathbb{R}$ به $\mathbb{R}$ است که 1 را حفظ می‌کند، داریم $\phi = \tilde{p}$. $\square$

(۲) ابتدا اثبات می‌کنیم که برای هر عضو اول $p \in M$ ، داریم $\ker \tilde{p} = \ell(p)$. فرض کنیم $\alpha \in C(M)$. در این صورت $\alpha \in \ker \tilde{p}$ اگر و تنها اگر $\text{coz}(\alpha) \leq p$ و این با $\alpha \in \ell(p)$ معادل است. حال فرض کنیم $e(\ker \phi) < e$. با استفاده از PIT، یک عضو اول $p \in M$ وجود دارد به طوری که $e(\ker \phi) \leq p$. بنابراین با استفاده از (۱) $\ker \phi = \ker \tilde{p} = \ell(p)$. در نتیجه $\eta(\ker \phi) = \ker \phi$. در پایان برای اثبات اول بودن $e(\ker \phi)$ فرض کنیم $x \wedge y \leq e(\ker \phi)$ داریم

$$\ell(x) \wedge \ell(y) = \ell(x \wedge y) \leq \ell(e(\ker \phi)) = \eta(\ker \phi) = \ker \phi$$

چون $\ker \phi$ اول است، $\ell(x) \leq \ker \phi$ یا $\ell(y) \leq \ker \phi$. لذا چون M کاملاً منظم است، با استفاده از لم ۱.۲.۵ (۳)، $x = e\ell(x) \leq e(\ker \phi)$ یا $y = e\ell(y) \leq e(\ker \phi)$. یعنی یک عضو اول است. $\square$

۳.۲.۵ لم فرض کنیم M یک فریم فشرده و کاملاً منظم باشد، $\phi: C(M) \rightarrow \mathbb{R}$ یک نگاهت ریس باشد، p یک عضو اول از M باشد، و U یک ℓ -ایدآل از $C(M)$ باشد به طوری که $U \in \text{Fix}(\eta)$. در این صورت $e(\ker \tilde{\phi}) = p$ ، $\phi = \phi(1)e(\ker \tilde{\phi})$ و $U = \widetilde{\ker e(U)}$.

اثبات: فرض کنیم $\phi(1) \neq 0$. قرار می‌دهیم $\phi' = \frac{\phi}{\phi(1)}$. واضح است که ϕ' یک نگاهت ریس کراندار است و $\ker \phi' = \ker \phi$. اگر $e(\ker \phi) = e$ آنگاه $\eta(\ker \phi) = \ell(e) = C(M)$. چون M فشرده است، بنا به لم ۱.۲.۵ (۴)، η هم چگال است، بنابراین $\ker \phi = C(M)$ که تناقض است. پس بنا به لم ۲.۲.۵ (۲)،

لذا $e(\ker\phi)$ یک عضو اول است، و در نتیجه بنا به لم ۲.۲.۵(۱)، $\widetilde{\ker\phi} = \phi' = \frac{\phi}{\phi(1)}$. لذا $\phi = \phi(1)e(\widetilde{\ker\phi})$.

با توجه به اثبات ۲.۲.۵(۲) و با استفاده از $\ker\tilde{p} = \ell(p)$ داریم $e(\ker\tilde{p}) = e\ell(p) = p$.

در پایان، فرض کنیم $\alpha \in C(M)$. در این صورت $\alpha \in U$ اگر و تنها اگر برای هر $r < \circ < s$ ، $\alpha(-, r) \vee \alpha(s, -) \leq \text{coz}(\alpha) \leq e(U)$ ، یا به طور معادل $\widetilde{e(U)}(\alpha) = \circ$. بنابراین کفایت ثابت کنیم $e(U)$ یک عضو اول است. برای این منظور فرض کنیم $x \wedge y \leq e(U)$ لذا

$$\ell(x) \wedge \ell(y) = \ell(x \wedge y) \leq \ell e(U) = \eta(U) = U$$

بنابراین $\ell(x) \leq U$ یا $\ell(y) \leq U$. در نتیجه با توجه به کاملاً منظم بودن M ، $x = e\ell(x) \leq e(U)$ یا $y = e\ell(y) \leq e(U)$ یعنی $e(U)$ اول است. $\square$

نماد $R(C(M), \mathbb{R})$ را برای مجموعه همه نگاهتهای ریس ناصفر روی $C(M)$ باشد و $\mathcal{U}$ مجموعه همه ℓ -ایدآلهای اول از $\text{Fix}(M)$ باشد. حال نگاهتهای زیر را تعریف می‌کنیم: $F : R(C(M), \mathbb{R}) \rightarrow \mathbb{R}^+ \times \Sigma M$ با ضابطه $F(\phi) = (\phi(1), e(\ker\phi))$

$$G : \mathbb{R}^+ \times \Sigma M \rightarrow R(C(M), \mathbb{R}) \text{ با ضابطه } G(r, p) = r\tilde{p}$$

$$H : R(C(M), \mathbb{R}) \rightarrow \mathbb{R}^+ \times \mathcal{U} \text{ با ضابطه } H(\phi) = (\phi(1), \ker\phi)$$

$$K : \mathbb{R}^+ \times \mathcal{U} \rightarrow R(C(M), \mathbb{R}) \text{ با ضابطه } K(r, U) = r\widetilde{e(U)}$$

۴.۲.۵ قضیه برای هر فریم کاملاً منظم M ، F وارون G ، و همچنین H وارون K است. همچنین تحدید e و ℓ به ترتیب روی $\mathcal{U}$ و ΣM ، وارون یکدیگر هستند.

اثبات: فرض کنیم $\phi \in R(C(M), \mathbb{R})$ ، $p \in \Sigma M$ ، $U \in \mathcal{U}$ و $r \in \mathbb{R}^+$ با استفاده از لم ۲.۲.۵(۲)، $e(\ker\phi)$ اول است، و $\phi(1) > \circ$ داریم

$$G \circ F(\phi) = G(\phi(1), e(\ker\phi)) = \phi(1)e(\widetilde{\ker\phi}) = \phi$$

$$F \circ G(r, p) = F(r\tilde{p}) = (r\tilde{p}(\mathbb{1}), e(\ker(r\tilde{p}))) = (r, e\ell(p)) = (r, p)$$

$$K \circ H(\phi) = K(\phi(\mathbb{1}), \ker\phi) = \phi(\mathbb{1})e(\widetilde{\ker\phi}) = \phi$$

$$H \circ K(r, U) = H(re(\widetilde{U})) = (re(\widetilde{U})(\mathbb{1}), \ker(re(\widetilde{U}))) = (r, u)$$

و در پایان، با استفاده از لم ۱.۲.۵ (۳) داریم $e \circ \ell = id_M$ و $\ell \circ e(U) = \eta(U) = U$. □

۵.۲.۵ گزاره فرض کنیم K_M زیر فریم تولید شده توسط $Coz(M)$ در M باشد. آنگاه

$$(1) \quad \omega = c(i) : C(K_M) \rightarrow C(M) \text{ یک همریختی } f\text{-حلقه‌هاست، که}$$

$i : K_M \hookrightarrow M$ نگاشت شمول است.

(۲) K_M کاملاً منظم است. به علاوه، اگر M فشرده باشد آنگاه K_M نیز چنین

است.

(۳) اگر M فشرده باشد آنگاه $G : \mathbb{R}^+ \times \Sigma K_M \rightarrow R(C(M), \mathbb{R})$ وارون

یکدیگر هستند، که در آن $F(\phi) = (\phi(\mathbb{1}), e(\ker(\phi \circ \omega)))$ و $G(r, p) = r\tilde{p} \circ \omega^{-1}$.

اثبات: (۱) واضح است که ω یک همریختی f -حلقه‌هاست. برای

پوشا بودن ω ، فرض کنیم $\alpha : \mathcal{R} \rightarrow M$ در $C(M)$ باشد. برای هر $r, s \in Q$

$$\alpha(r, s) = coz((\alpha - r)^+ \wedge (s - \alpha)^+) \in Coz(M) \subseteq K_M$$

بنابراین $\omega(\alpha) = i \circ \bar{\alpha} = \alpha$ که در آن $\bar{\alpha}$ تحدید نگاره α است.

(۲) برای هر $\alpha : \mathcal{R} \rightarrow M$ ، $coz(\alpha) = coz(\bar{\alpha})$ ، و برای هر $\beta : \mathcal{R} \rightarrow K_M$

$$coz(\beta) = coz(\omega(\beta)).$$

بنابراین $Coz(K_M) = Coz(M)$. در نتیجه K_M توسط $Coz(K_M)$ تولید می‌شود. لذا K_M کاملاً منظم است.

(۳) با استفاده از (۲) K_M فشرده و کاملاً منظم است، و با استفاده از لم ۲.۲.۵ (۲)،

$e(\ker(\phi \circ \omega))$ یک عضو اول از K_M است. در نتیجه F خوشتعریف است. حال فرض

کنیم $(r, p) \in \mathbb{R}^+ \times \Sigma K_M$ و $\phi \in R(C(M), \mathbb{R})$. آنگاه

$$F \circ G(r, p) = F(r\tilde{p} \circ \omega^{-1})$$

$$= (r\tilde{p}(\mathbf{1}), e(\ker(r\tilde{p} \circ \omega^{-1} \circ \omega))) = (r, e(\ker(r\tilde{p}))) = (r, e\ell(p)) = (r, p)$$

$$G \circ F(\phi) = G(\phi(\mathbf{1}), e(\ker(\widetilde{\phi \circ \omega}))) = \phi(\mathbf{1})e(\ker(\widetilde{\phi \circ \omega})) \circ \omega^{-1} = \phi \circ \omega \circ \omega^{-1} = \phi$$

این حکم را اثبات می‌کند. $\square$

۶.۲.۵ گزاره فرض کنیم M یک فریم باشد. یک همریختی f -حلقه‌ها چون $\psi : C(M) \rightarrow C(\Sigma M)$ باضابطه $\psi(\alpha) = \tau \circ \Sigma \alpha$ وجود دارد به طوری که برای هر $p \in \Sigma M$ $\hat{p} \circ \psi = \tilde{q}$ ، $p \leq q$

اثبات: چون برای هر $\alpha \in C(M)$ ، $\psi(\alpha)$ پیوسته است، ψ خوشتعریف است. حال

فرض کنیم $\diamond \in \{+, \vee, \wedge, \cdot\}$. نشان می‌دهیم $\psi(\alpha \diamond \beta) = \psi(\alpha) \diamond \psi(\beta)$.

اتدا توجه می‌کنیم که برای هر $\alpha \in C(M)$ و $p \in \Sigma M$ یک عدد حقیقی

است که برای هر $r, s \in Q$

$$r \leq \psi(\alpha)(p) \leq s \Leftrightarrow \alpha((-r) \vee (s, -)) \leq p$$

قرار می‌دهیم $\psi(\alpha)(p) = a$ و $\psi(\beta)(p) = b$. داریم

$$r \leq a \leq s \Leftrightarrow \alpha((-r) \vee (s, -)) \leq p$$

$$r \leq b \leq s \Leftrightarrow \beta((-r) \vee (s, -)) \leq p$$

حال نشان می‌دهیم

$$r \leq a \diamond b \leq s \Leftrightarrow (\alpha \diamond \beta)((-r) \vee (s, -)) \leq p$$

فرض کنیم $r \leq a \diamond b \leq s$. فرض کنیم $x, y \in \mathbb{Q}$ چنان باشند که
در نتیجه $(-, x) \diamond (-, y) \leq (-, r)$

$$\begin{aligned} (-\infty, x) \times (-\infty, y) \subseteq \diamond^{-1}(-\infty, r) &\Rightarrow (a, b) \notin (-\infty, x) \times (-\infty, y) \\ &\Rightarrow a \not\leq x \text{ or } b \not\leq y \\ &\Rightarrow \alpha(-, x) \wedge \beta(-, y) \leq p \end{aligned}$$

لذا

$$\alpha \diamond \beta(-, r) = \{\alpha(-, x) \wedge \beta(-, y) : (-, x) \diamond (-, y) \leq (-, r)\} \leq p$$

و به طور مشابه $\alpha \diamond \beta(s, -) \leq p$

بر عکس، فرض کنیم $\alpha \diamond \beta((-, r) \vee (s, -)) \leq p$ کفایت نشان دهیم که $(a, b) \notin$
 $\diamond^{-1}(-\infty, r), \diamond^{-1}(s, -)$ فرض کنیم که $(-\infty, x) \times (-\infty, y) \subseteq \diamond^{-1}(-\infty, r)$ ، لذا
 $(-, x) \diamond (-, y) \leq (-, r)$ بنابراین $\alpha(-, x) \wedge \beta(-, y) \leq p$ در نتیجه $\alpha(-, x) \leq p$ یا
 $\beta(-, y) \leq p$ لذا $x \leq a$ یا $y \leq b$ ، بنابراین، $(a, b) \notin (-\infty, x) \times (-\infty, y)$ در نتیجه

$$(a, b) \notin \bigcup \{(-\infty, x) \times (-\infty, y) : (-, x) \diamond (-, y) \leq (-, r)\} = \diamond^{-1}(-\infty, r)$$

و به طور مشابه $(a, b) \notin \diamond^{-1}(s, +\infty)$

برای اثبات قسمت دوم فرض کنیم p, q عضوهای اول باشند که $p \leq q$ و
 $\alpha \in C(M)$ نشان می‌دهیم که $\hat{p} \circ \psi(\alpha) = \tilde{q}$ برای این منظور فرض کنیم
 $r \leq \psi(\alpha)(p) \leq s$ لذا $\alpha((-, r) \vee (s, -)) \leq p \leq q$ در نتیجه $r \leq \tilde{q}(\alpha) \leq s$ و
بنابراین $\psi(\alpha)(p) = \tilde{q}(\alpha)$ □

۷.۲.۵ نتیجه فرض کنیم p, q دو عضو اول در M باشند. آنگاه

$$\tilde{p} = \tilde{q} \Leftrightarrow \text{Coz}(M) \cap \downarrow p = \text{Coz}(M) \cap \downarrow q \quad (۱)$$

(۲) اگر $p \leq q$ آنگاه $(p, q) \cap \text{Coz}(M) = \emptyset$ ، که در آن $(p, q) = \{x \in M : p <$

$x < q\}$

$$Coz(M) \cap (p, e) = \emptyset \quad (۳)$$

اثبات: (۱) $\tilde{p} = \tilde{q}$ اگر و تنها اگر برای هر $\alpha \in C(M)$ و $r, s \in \mathbb{Q}$ داشته باشیم $\alpha(r, s) \leq p \Leftrightarrow \alpha(r, s) \leq q$. چون هر عضو $Coz(M)$ به صورت $\alpha(r, s)$ است، نتیجه حاصل می‌شود.

(۲) فرض کنیم $p \leq q$. با توجه به گزاره ۶.۲.۵، $\tilde{p} = \hat{p}\psi = \tilde{q}$ و با استفاده از (۱)

$$Coz(M) \cap \downarrow p = Coz(M) \cap \downarrow q \quad \text{در نتیجه } (p, q) \cap Coz(M) = \emptyset.$$

(۳) فرض کنیم که $x \in (p, e)$. با استفاده از PIT، یک عضو اول چون $q \geq x$ وجود

دارد. بنابراین $x \in (p, q)$ و با توجه به (۲) $(p, q) \cap Coz(M) = \emptyset$ ، لذا $x \notin Coz(M)$.

$$\square \quad Coz(M) \cap (p, e) = \emptyset \quad \text{یعنی}$$

مراجع

- 1 J. Adamek, H. Herrlich and G. Strecker., *Abstract and Concrete Categories*, Wiley Interscience. (1990).
- 2 B. Banaschewski, *Pointfree topology and the spectra of f -rings*, Ordered algebraic structures (curacoa, 1995), Kluwer Acad. Publ., Dordrecht (1997), 123-148.
- 3 —, *Completion in Pointfree Topology*, Lecture Notes in Math. & Appl. Math., No. 2, (1996), 1-26.
- 4 —, *The real numbers in pointfree topology*, Texts in Mathematics (Series B), Vol. **12**, University of Coimbra, 1997.
- 5 —, *Functorial maximal spectra*, J. of Pure and Applied Algebra, **168**(2-3) (2002), 327-346.
- 6 —, *Stone's Real Gelfand Duality in pointfree Topology*, Ordered algebraic structures, Kluwer Acad. Publ., Printed in the Netherlands, (2002), 157-177.

-
- 7 — and C. Gilmour, *Realcompactness and the cozero part of a frames* Appl. Cat. Stru. 9 (2001) 395-417.
  - 8 — and R. Harting, *Lattice aspects of radical ideals and choice principles*. Proc. London Math. Soc. 50 (1985), 385-404.
  - 9 —, and C. J. Mulvey, *A constructive proof of the Stone-Weierstrass Theorem*, J. Pure Appl. Algebra 116 (1997), no.1-3, 25-40.
  - 10 G. Birkhoff, *Lattice Theory*, American Mathematical Colloquium Publications, 1967.
  - 11 N. Bourbaki, *General Topology*, Part 1, Addison-Wesley,(1966).
  - 12 S. Burris, H. P. Sanakappanavar, *A course in universal algebra*, Springer-Verlag, 1981.
  - 13 — and M. Mahmoudi, *Frames*, Tech. Rep., Shahid Beheshti Univ., (1995).
  - 14 L. Gillman and M. Jerison, *Ring of continuous functions*. Grad. Texts in Math 43, Springer Verlag, 1976.
  - 15 I. M. James, *Topologies and Uniformities*, Springer-Verlag, New York, 1987.
  - 16 P. T. Johnstone, *Stone Spaces*, Cambridge University Press, 1982.
  - 17 S. MacLane, *Categories for working Mathematician*, Graduate Texts in Mathematics 5, Springer. Verlag, (1971).

-
- 18 P. Meyer-Nieberg, *Banach Lattices*, Springer-Verlag, 1991.
- 19 S. Kakutani, *Concrete representation of abstract (M-)spaces (A characterization of the space of continuous functions)*. Ann. Math (2) 42, 994-1024. MR 3-7.
- 20 M. H. Stone, *A general spectra theory*, I. Proc. Nat. Acad. Sci. U.S.A. 26, 280-3, MR 1-338, 1940.
- 21 M. H. Stone, *A general spectra theory*, II. Proc. Nat. Acad. Sci. U.S.A. 27, 83-7, MR 2-318, 1941.